

Atkal mājās – Latvijā!

Again at home in Latvia

An audiovisual course in spoken Latvian

Atkal mājās – Latvijā!
Again at home in Latvia
An audiovisual course in spoken Latvian

Project concept by Artem and Inge Davidjants
Grammar by Jūris Cibuls,
Dialogs by Jēkabs Bramanis

© Pangloss Publishers
All rights reserved

No part of this book may be reproduced in any form by photostat, microfilm, xerography or any other means, or incorporated into any information retrieval system, electronic or mechanical, without permission of the copyright owner.

Preface

This is the English version of *Atkal mājās – Latvijā!* an audiovisual course intended to teach colloquial Latvian.

It contains material which will acquaint you with the basic structure and pronunciation of Latvian, in addition to which it includes the vocabulary used for communication in the situations arising in everyday life (on the street, shopping, visiting, etc.). The course consists of a videotape, an audio cassette, and this book. You can best begin your study of Latvian by acquainting yourself thoroughly with this book. It contains the dialogs of the videotape as well as their translation into English. We strongly recommend that you first familiarize yourself with the grammatical material so that you can better understand the text and obtain a clearer picture of the manner in which the various forms of a word are constructed in Latvian. The information on Latvian grammar is presented primarily in the form of brief rules and examples.

The audio cassette contains the dialogs in the video film pronounced in a style which, although somewhat formal, is clear. The audio cassette can help you acquire a good basic pronunciation. Play it several times, repeating the material sentence by sentence. Only after having worked with the audio cassette should you use the video, in which the actors speak in a manner closer to that which one might encounter in daily life. The video film will help you learn to speak with a natural rate of delivery and, most importantly of all, it will help you understand genuine colloquial Latvian.

A course of this kind can only serve as an introduction to Latvian. Within these limitations it does, however, provide you with a sound grammatical foundation and a vocabulary of more than 1,500 of the most frequently used words in natural contexts. When you have completed it you will have acquired those elements of Latvian necessary for basic everyday communication, in addition to which you will feel comfortable using what you know to deepen your knowledge of this interesting and increasingly important language.

We would like to use this opportunity to acknowledge our gratitude for the support given to this project by the Board of Naturalization of the Republic of Latvia and the Democracy Commission of the United States of American Embassy in Latvia. Special thanks are also due to Aldis Šēnbergs, who directed the video film.

THE SOUNDS IN LATVIAN

The Alphabet of the Latvian Language

1. The following thirty-three letters are used in Latvian.

A a	H h	O o
Ā ā	I i	P p
B b	Ī ī	R r
C c	J j	S s
Č č	K k	Š š
D d	Ķ ķ	T t
E e	L l	U u
Ē ē	Ļ ļ	Ū ū
F f	M m	V v
G g	N n	Z z
Ģ ģ	Ņ ņ	Ž ž

In Latvian the following diacritic marks are used:

- to show the length of the vowels – ā, ē, ī, ū;
- to show the palatal consonants – ķ, ķ, ļ, ļ, ņ, ņ, ģ, ģ,
- to show the sibilants – č Č, š Š, ž Ž.

PRONUNCIATION

2. No language is written exactly as it is pronounced. Although the official spelling of the Latvian language is very simple and regular, it will still be found that the same sound is sometimes spelt in more than one way, and that the same letter is made to represent more than one sound. Unavoidably, also, the spelling does not show the consonant assimilation, which is such a common feature of Latvian speech.

In order to overcome this difficulty and to give a reliable picture of the actual pronunciation, a simple system of *phonetic script* will be used. It consists partly of the ordinary letters of the alphabet, and partly of special characters, when no letters to represent the unfamiliar sounds are available. In this system each symbol represents *one sound only*, and each sound is always represented by the same symbol.

There is far less disagreement between spelling and pronunciation in Latvian than in English. With a fair chance of success one should therefore be able to read the correct pronunciation out of the spelling after a short survey of the sounds. Words that do not comply with the ordinary rules of the pronunciation of written Latvian will be specially marked in phonetics. But they are very few, indeed.

There are 48 phonemes in the Latvian language:

12 monophthongs: [i], [i:], [e], [e:], [æ], [æ:], [u], [u:], [o], [o:], [a], [a:];

10 diphthongs: [ai], [au], [ei], [eu], [oi], [ou], [iu], [ui], [ie], [uo];

26 consonants: [p], [b], [t], [d], [k], [k̟], [k], [g], [c], [dz], [č], [dž], [m], [n], [ŋ], [f], [v], [s], [z], [j], [h], [š], [ž], [l], [ļ], [r].

The Vowels

3. Latvian long vowels are pure and not diphthongized as in English. Latvians also make a clear distinction between long and short vowels. The system also supplies a simple method of indicating vowel length. Short vowels receive no addition. A long vowel is expressed in the phonetic transcription used here by the sign : after the vowel. In spelling a long vowel is marked by a diacritic sign – above the vowel, e. g., ā, ē, ī, ū (Ā, Ē, Ī, Ū). The only exception is the vowel **o**. Both the long vowel and the short one **o** are found only in borrowings.

3. 1. a ā

3. 2. e ē

3. 3. i ī

3. 4. o

3. 5. u ū

The letter **o** represents three sounds:

[o] – a short vowel and only in borrowings

[o:] – a long vowel and only in borrowings

[uo] – a diphthong

The letters **e** and **ē** represent two sounds each:

[e] and [e:]

[æ] and [æ:]

There are many rules to be studied and memorized when this or that particular sound is to be pronounced. It would have been wiser to introduce two different letters to represent two different sounds which is sometimes used in transcription. Furthermore, one must take into account there are words written identically but may be pronounced differently:

zemi – [zemi] meaning *I see a land*

zemi – [zæmi] meaning *low* (masculine plural)

The Diphthongs

4. Diphthongs are the hardest sounds to describe with any degree of accuracy. They have been defined as being ‘*two vowels pronounced in one syllable*’, but in actual fact there is more to them than this. Every diphthong has, of course, an initial and a final sound, which may be described with some degree of accuracy. But between these there is a whole series of intermediate sounds, through which the voice passes without dwelling on any of them. Incidentally, diphthongs are also the hardest sounds to imitate, and students should study them with special care when they listen to Latvian broadcasts or have another opportunity to hear good Latvian spoken.

There are eight diphthongs in Latvian, written:

ai, au, ie, ei, ui, iu, o, ou.

4. 1. ai

4. 2. au

4. 3. ie

4. 4. ei

4. 5. ui

4. 6. iu

4. 7. o [uo]

4. 8. ou

To start with an Englishman will quite naturally use his/her nearest native diphthong. Take extra care to pronounce both the elements quite distinctly, not like in English where the first element is pronounced stronger and longer and there is a glide to the second element.

lai – lie [lai]

nauda – now [nau]

meita – make [meik]

Diphthongs are never divided when forming syllables:

lai-me

tau-ta

vei-kals

lie-tus

The Consonants

5. When talking or reading Latvian an Englishman can use not many of his/her consonant sounds. The letters **f** and **h** are found only in foreign words:

firma, futbols, kafejnīca

himna, hokejs, cehs, tehnika

H h [x] or [h], or [ç] – these optional variants may be neglected

5. 1. b

5. 2. c [ts]

5. 3. č [tʃ]

5. 4. d

5. 5. g

5. 6. ģ a palatal [g]

5. 7. j is pronounced like y in English *yacht* and *yawn*, never like in English *jolly*. In Latvian it is a consonant, not a semi-vowel like in English.

5. 8. k without the slight puff of breath or aspiration

5. 9. ķ a palatal [k]

5. 10. l [l]; just like in English there are two phonemes, namely the dark [ɫ] and the light one [l]; actually the differences between these two phonemes may be neglected

5. 11. ļ a palatal [l]

5. 12. m

5. 13. n and [ŋ] before k or g

5. 14. ņ a palatal [n]

5. 15. p without the slight puff of breath or aspiration

5. 16. r is always rolled

5. 17. s

5. 18. š

5. 19. t without the slight puff of breath or aspiration

5. 20. v

5. 21. z

5. 22. ž

The sounds [dz] and [dʒ] are represented by two letters **dz** and **dž**:

dzintars – amber

džinsi – jeans

Stress

6. As in English the stress in Latvian lies normally on the first syllable of a word. A student will find very few exceptions to this rule.

Intonation

7. A most peculiar and interesting feature about the Latvian language is the existence of three various types of speech melody – the three tones or intonations:

~
˘
^

One is supposed to learn the intonation when hearing the word for the first time. There are few cases when only the intonation differentiates the meanings of the word, which is written in the same way:

zāle – a hall

zāle – grass

griezt – to cut

griezt – to turn

VIDEOFILMAS DIALOGI

VIDEO DIALOGUES

PUĶU TIRGUS	THE FLOWER MARKET
Ilga: Cik maksā tās sārtās rozes?	<i>Ilga: How much are those red roses?</i>
Pārdevēja: Vai šīs ar garajiem kātiem?	<i>S.p.: These with the long stems?</i>
Ilga: Es domāju tās.	<i>Ilga: I mean those.</i>
Pārdevēja: Divi lati. Bet varbūt jums tomēr labāk ņemt pušķi? Nu, to – ar baltajiem un dzeltenajiem ziediem. Vai šo – ar tumši sarkanajiem. Un tās zaļās lapas arī ir interesantas. Un šīs baltās frēzijas ar zaļajiem asparāgu zariem arī ir ļoti skaistas.	<i>S.p.: Two lats. But perhaps you should take a bouquet. Well, that one with the white and yellow flowers. Or this one-dark red ones. And those green leaves are also interesting. And these white freesias with the green asparagus fern also beautiful. (asparāgu zari = asparagus fern)</i>
Ilga: Un tās dzeltenās puķes? Tie ir īrisi?	<i>Ilga: And those yellow flowers? Are those irises?</i>
Pārdevēja: Jā, tie ir īrisi.	<i>S.p.: Yes, those are irises.</i>
Ilga: Mēs braucam uz lidostu sagaidīt radus no Amerikas – kādu vecāku kungu ar kundzi. Ko jūs man ieteiktu?	<i>Ilga: We are going to the airport to meet relatives from America – an older gentleman and his wife. What would you suggest?</i>
Pārdevēja: Nu, tiem ārzemniekiem jau reizēm labāk patīk vienkāršas puķes – lauku puķes.	<i>S.p.: Well, the foreigners often prefer simple flowers, wild flowers.</i>
Ilga: Jā.	<i>Ilga: That's true.</i>
Pārdevēja: Nē, ja jūs sakāt – tāds pavecāks pāris – varbūt tomēr labāk rozes? Ko jūs teiktu par tām dzeltenajām ar to sarkano maliņu? Tās ir tādas dzīvākas, košākas.	<i>S.p.: Well, if you say an elderly couple, perhaps roses would be better? What would you say about those yellow ones with red edges? They are prettier, brighter.</i>
Ilga: Labi, dodiet man tās!	<i>Ilga: Alright, give me those.</i>
Pārdevēja: Vai ietīt?	<i>S.p.: Shall I wrap them?</i>
Ilga: Varbūt nē.	<i>Ilga: Perhaps not. (I don't think so.)</i>
Pārdevēja: Lūdzu!	<i>S.p.: Here you are.</i>
Ilga: Paldies!	<i>Ilga: Thank you.</i>

PUĶU TIRGUS (TITRI)**THE FLOWER MARKET (CAPTIONS)**

- Cik maksā tās sārtās rozes? – *How much are those pink roses?*
- Šīs ar garajiem kātiem? – *These with the long stems?*
- Divi lati. – *Two lats.*
- Baltās frēzijas arī ir ļoti skaistas. – *White freesias are also very beautiful.*
- Vai tās dzeltenās puķes ir īrisi? – *Are the yellow flowers irises?*
- Jā, tie ir īrisi. – *Yes, they are irises.*
- Mēs braucam uz lidostu sagaidīt radus no ārzemēm. Kādas puķes jūs ieteiktu? – *We are going to the airport to meet relatives from abroad. What kind of flowers would you suggest?*
- Ārzemniekiem patīk lauku puķes. Bet vecākiem cilvēkiem var dāvināt rozes. Kā jums patīk dzeltenās rozes? – *Foreigners like wild flowers, but you can give roses to older people. How do you like the yellow roses?*
- Labi, es pirkšu dzeltenās. – *Fine, I'll buy those.*

LIDOSTĀ**AT THE AIRPORT**

- Juris: Sveicināti! – *Juris: Hi!*
- Kaspars: Sveiks, Juri! – *Kaspars: Hello, Juris!*
- Ilga: Pricājos tevi beidzot redzēt, Brigita! Tu ļoti labi izskaties. Lūdzu! – *Ilga: I'm glad finally to meet you, Brigita. You look wonderful! Here you are!*
- Brigita: Paldies! – *Brigita: Thank you!*
- Ilga: Tas tev, Juri. Par to tu rakstīji vēstulē. – *Ilga: That is for you, Juris. You wrote about it in your letter.*
- Juris: Un kā tad tevi sauc? – *Juris: Well, and what is your name?*
- Kārlis: Kārlis. – *Kārlis: Karlis.*
- Juris: Dod roku! – *Juris: Let's shake hands!*
- Kaspars: Kā atlidojāt? Vai viss bija labi? – *Kaspars: How was your flight? Was everything O.K.?*
- Brigita: Jā, ceļojums bija ļoti interesants. – *Brigita: Yes. The trip was very interesting.*
- Kaspars: Nu, iesim! – *Kaspars: Well, Let's go!*
- Ilga: Paņem to somu, Kaspar! – *Ilga: Take that bag, Kaspars!*

Kaspars: Jā, mašīna ir stāvvietā.

Kaspars: Yes, (That's right.) the car is in the parking lot.

Ilga: Vai jūs esat izsalkuši?

Ilga: Are you hungry?

Brigita: Ak, nē! Mums lidmašīnā bija lieliska maltīte.

Brigita: O, no! We had a wonderful meal on the plane.

Kaspars: Varbūt pirms braukšanas uz mājām mēs varētu mazliet apskatīt Vecrīgu? Ja vien jūs neesat ļoti noguruši.

Kaspars: Perhaps, before we go home, we could briefly visit the old part of Riga. That is, if you are not very tired.

Juris: Jums būs jāstāsta un jāstāsta, jārāda un jāstāsta. Un vēl: es taču neesmu redzējis māju, kur pavadīju bērnību.

Juris: You'll have to tell and tell, show and tell. And I haven't even seen the house, where I spent my childhood.

Brigita: Tas būtu ļoti jauki.

Brigita: It would be very nice.

LIDOSTĀ (TITRI)

AT THE AIRPORT (CAPTIONS)

– Sveicināti!

– *Hi!*

– Sveiks, Juri! Sveika, Brigita! Prieclājamies jūs redzēt!

– *Hello, Juris! Hello, Brigita. We are glad to see (meet) you!*

– Brigita, tu ļoti labi izskaties.

– *Brigita, you look wonderful!*

– Vai tas ir jūsu dēls Kārlis?

– *Is this your son Karlis?*

– Labdien, Kārlī! Dod roku!

– *Hello, how are you? Let's shake hands!*

– Vai labi atlidojāt?

– *Did you have a good flight?*

– Jā, labi.

– *Yes, very good.*

– Nu, iesim! Mašīna ir stāvvietā.

– *Well, let's go. The car is in the parking lot.*

– Vai neesat izsalkuši?

– *Aren't you hungry?*

– Nē, paldies! Lidmašīnā bija lieliska maltīte.

– *No, thank you. The food on the plane was wonderful.*

– Vai neesat noguruši?

– *Aren't you tired?*

– Nē.

– *No.*

– Varbūt jūs vēlaties apskatīt Vecrīgu?

– *Perhaps you would like to visit the old part of Riga?*

– Jā, labprāt.

– *We would love to!*

VECRĪGĀ**IN THE OLD TOWN OF RIGA**

Juris: Vai tu maz zini, cik tā māja ir veca?

Juris: Do you have an idea how old is this building?

Brigita: Nu, to, ka tā ir vecāka par mani, es noteikti zinu.

Brigita: Well, that is older than me, I am sure of that.

Kaspars: Daudzas mājas Vecrīgā pašlaik tiek restaurētas.

Kaspars: Many buildings in the Old Town are being restored right now.

Ilga: To dara labi meistari. Rīga iegūst jaunu ietērpu.

Ilga: It is being done by skilled craftsmen. Riga is getting a new look.

Juris: Darbs šķiet ļoti kvalitatīvs. Bet tas laikam ir diezgan dārgi.

Juris: The workmanship seems to be of a high quality. But it probably is rather expensive.

Ilga: Jā gan. Bet tas ir labā profesionālā līmenī.

Ilga: That's for sure. But it is quite professional. (is according to good professional standards)

Kaspars: Tur Latvijas prezidents Kārlis Ulmanis teica uzrunu tautai. Tagad tajā ēkā ir Latvijas Radio.

Kaspars: Over there President Karlis Ulmanis addressed the nation. Now that building houses the Latvian Radio.

Juris: Tas liekas tik sen. Mūsu gadsimta trīsdesmitie gadi. Bet patiesībā mazliet vairāk par piecdesmit gadiem. Tas pat nav viena cilvēka mūžs.

Juris: That seems so long ago. The thirties of our century. But actually, (it is) a little over fifty years (ago). That's not even a person's lifetime.

Brigita: Grūti iedomāties, kāda toreiz bija Rīga.

Brigita: It's hard to picture what Riga looked like in those days.

Juris: Vai jūs domājat, ka tā ir daudz mainījusies?

Juris: Do you think it has changed much?

Kārlis: Mamma man stāstīja par Lielo Kristapu. Viņš esot bijis liels un ļoti stiprs vīrs. Un cēlis ļaudis pāri Daugavai. Dzīvojis mazā mājiņā Daugavas krastā. Rīga tajā laikā neesot bijusi tik liela kā tagad.

Karlis: Mother told me about Big Kristaps. He supposedly was a big and a very strong man. And ferried people across (the river) Daugava. It is said that he lived in a little house on the shore of the Daugava. Riga is said not to have been as big then as it is now.

Juris: Vai tiesa, ka Rīgas nosaukums cēlies no mazas upītes vārda Rīdzene? Tā esot tecējusi tur, kur tagad ir Vecrīga.

Juris: Is it true that Riga got its name from a little river called Rīdzene? It said to have flown exactly where the Old Town is located nowadays.

Ilga: Tas tā varētu būt.

Ilga: That is possible.

Juris: O, man liekas, ka Kārlis grib saldējumu. Kur jums ir saldējuma kafejnīca? Rādi ceļu!

Juris: O, I have a feeling that Karlis would like to have an ice-cream bar round there? Show us the way!

– O, tad iesim tur!

– O, well then, let's go there!

VECRĪGĀ (TITRI)**IN THE OLD TOWN (CAPTIONS)**

- Cik veca ir šī māja? – *How old is this building?*
- Tā ir ļoti sena. – *It is very old.*
- Vecrīgā restaurē daudzas vecas mājas. – *Many old buildings are being restored in the Old Town.*
- Jā, Rīga kļūst ar katru dienu skaistāka. – *Yes, Riga is getting more and more beautiful each day.*
- Lūk, no tā balkona Latvijas prezidents Kārlis Ulmanis uzrunāja tautu. Tagad šajā ēkā ir Latvijas Radio. – *Look, from this balcony President Karlis Ulmanis addressed the nation. Now the Latvian Radio is located in this building.*
- Jā, Vecrīgā ir daudz interesantu vietu. – *Yes, there are many interesting places in the Old Town (of Riga).*

KAFEJNĪCĀ "PINGVĪNS"**IN THE CAFÉ "PENGUIN"**

- Juris: Viens, divi, trīs, četri, pieci. Lūdzu, dodiet mums piecas porcijas saldējuma! *Juris: One, two, three, four, five. Please give us five portions of ice-cream!*
- Pārdevēja: Vai jūs gribēsiet vienādus saldējumus? *S.p.: Do you all want the same flavour? (The same kind of ice-cream?)*
- Juris: Zemeņu, šokolādes, riekstu, melleņu, aveņu. Kārlī, kādu saldējumu tu ēdīsi? Zemeņu? Šokolādes? Riekstu? Melleņu? Aveņu? *Juris: Strawberry, chocolate, nut, whortleberry, raspberry. Karlis, what kind of ice-cream will you eat? Strawberry? Chocolate? Nut? Whortleberry? Raspberry?*
- Kārlis: Man gribētos zemeņu. *Karlis: I would like strawberry.*
- Brigita: Es ēdīšu aveņu. *Brigita: I'll have (eat) raspberry.*
- Ilga un Kaspars: Mēs ēdīsim šokolādes. *Ilga and Kaspars: We'll have (eat) chocolate.*
- Juris: Bet es ēdīšu melleņu, un man būs melna mute. *Juris: But I'll have whortleberry and I'll have a black mouth.*
- Juris: Vai tu zini, kāds izskatījās Melngalvju nams? Vai tieša, ka to atjaunos? *Juris: Do you know how the Blackheads House used to look like? Is it true that it will be rebuilt?*
- Kaspars: Tā jau plāno. Bet tas nebūs vienkārši, jo jāpārveido viss laukums. *Kaspars: That's what they supposedly are planning. But it's not going to be easy, because the layout of the entire square will have to be changed.*

KAFEJNĪCĀ "PINGVĪNS" (TITRI)**IN THE CAFÉ "PENGUIN" (CAPTIONS)**

– Lūdzu, dodiet piecas porcijas saldējuma!

– *Please give us five portions of ice-cream!*

– Kādu saldējumu jūs vēlaties? Zemeņu? Šokolādes? Riekstu? Melleņu? Aveņu?

– *What sort of ice-cream would you like? Strawberry? Chocolate? Nut? Whortleberry? Raspberry?*

– Es gribu zemeņu saldējumu.

– *I would like strawberry ice-cream.*

– Bet es vēlos aveņu.

– *But I would like raspberry.*

– Mēs ēdīsim riekstu saldējumu.

– *We are going to have (eat) nut ice-cream.*

– Es gan nogaršošu melleņu saldējumu.

– *I am going to try (taste) whortleberry ice-cream.*

– Labu ēstgribu!

– *Bon appétit! (Enjoy your ice-cream.)*

MĀJĀS**AT HOME**

Ilga: Nu, mēs esam klāt!

Ilga: Well, here we are!

Brigita: O, cik liela māja! Vai tā ir jūsu?

Brigita: O, what a big house! Is it yours? (Does it belong to you?)

Kaspars: Ak nē, tā mums nepieder. Mēs īrējam dzīvokli šajā mājā. Mums ir četrstabu dzīvoklis.

Kaspars: Unfortunately not. We are renting an apartment in this building. We have a four room apartment.

Kaspars: Cik ir pulkstenis?

Kaspars: What time is it?

Juris: Mans pulkstenis rāda astoņas minūtes pirms sešiem. Kad ielidojām Latvijā, tūlīt noregulējām pēc Latvijas laika.

Juris: My watch says eight minutes to six. When we arrived in Latvia we set it right away to the local time.

Brigita: Tik daudz! Tavs pulkstenis iet nepareizi. Mans rāda tikai ceturksni pirms sešiem.

Brigita: That late! Your watch is wrong! My watch says only quarter to six.

Juris: Varbūt, ka mans pulkstenis steidzas? Bet varbūt tas ir tāpēc, ka esmu Latvijā un laiks rit tik ātri.

Juris: Perhaps my watch is fast? But may it be because I am in Latvia and time passes so quickly.

Ilga: Šī ir mūsu dzīvojamā istaba. Tā būs jūsu istaba, somas arī te varēs nolikt. Brigita, šeit skapī, apakšā, tu atradīsi gultas veļu, tur ir arī sega un spilvens.

Ilga: This is your living-room. It will be your room; you will also be able to put your bags here. Brigita, here in the closet on the bottom you will find the bed linen; there are also the blanket and a pillow.

Brigita: Labi.

Brigita: Fine.

Brigita: Un tev – puķes. Ieliec vāzē, ja?

Brigita: And for you – the flowers. Please put them in a vase, o.k.?

Ilga: Kārli! Tur ir Kārļa istaba. Brigita, lūk, šeit ir vannas istaba. Tur tu atradīsi arī dvieļus, un uz plaukta ir zobu pasta un ziepes.

Ilga: Karlis! Over there is Karlis' room. Brigita, here is the bathroom. There you will also find towels and on the shelf toothpaste and soap.

Brigita: Labi.

Brigita: Great.

Kaspars: Un te ir virtuve.

Kaspars: And here is the kitchen.

Brigita: Vai, cik moderna!

Brigita: O, how modern!

Juris: Tas tev.

Juris: That is for you.

Kārlis: Man? Liels paldies!

Karlis: For me? Thank you very much!

Ilga: Varbūt jums vajadzētu mazliet atpūsties? Tikai pirms tam lai Juris atver logu. Un mēs tikmēr gatavosim vakariņas.

Ilga: Perhaps you should rest for a little while. Before that, though, Juris should open the window. And we in the meantime will be preparing supper.

Brigita: Varbūt es varu palīdzēt?

Brigita: Perhaps I can help?

Ilga: Paldies! Bet pirmajā dienā es taču uzreiz tevi nevaru likt pie darba.

Ilga: Thanks! But I can hardly put you to work on the first day.

MĀJĀS (TITRI)

AT HOME (CAPTIONS)

– Cik liela māja!

– What a big building!

– Vai tā ir jūsu?

– Is it yours?

– Nē, tā mums nepieder. Mēs šajā mājā īrējam dzīvokli. Mums ir četrstabu dzīvoklis.

– No, it does not belong to us. We rent an apartment in this building. We have a four room apartment.

– Cik ir pulkstenis?

– What time is it?

– Bez astoņām minūtēm seši.

– Eight minutes to six.

– Vai tavs pulkstenis rāda pareizu laiku?

– Does your watch show the correct time?

– Jā, es to noregulēju pēc Latvijas laika.

– Yes, I set it to the local time.

– Lūk, mūsu dzīvoklis!

– Look! Our apartment!

– Šī ir dzīvojamā istaba. Jūs dzīvosiet šajā istabā. Skapī ir gultas veļa, segas, spilveni.

– This is our living room. You are going to stay in this room. (This is going to be your room.) There are bed linen, blankets and pillows in the closet.

– Te ir vannas istaba. Lūk, tur ir dvieļi, ziepes un zobu pasta.

– Tā ir mūsu virtuve.

– Cik moderna!

– *Over here is a bathroom. See, there are towels, soap and tooth paste.*

– *This is our kitchen.*

– *How modern!*

VAKARIŅAS

SUPPER

Ilga: Tu nomizosi kartupeļus. Es pa to laiku ielikšu cepeškrāsnī vistu, tad sagatavošu salātus. Kā tu domā, vai viņiem salāti labāk garšotu ar eļļu, krējumu vai majonēzi?

Kaspars: Tu vari pajautāt.

Ilga: Es to nokārtošu, labi? Kārlī! Kārlī! Kārlī! Ā, tu jau to esi atvēris. Nu, redzi, vai tev tā patīk?

Kārlis: Hm.

Ilga: Ļoti skaisti! O, un antena! Tā, klausies! Tu tagad uzliec uz galda šķīvjus, dakšiņas, nažus un glāzes. Labi? Norunāts?

Kārlis: Vai limonādes glāzes un tās mazās arī?

Ilga: Arī mazās.

Kārlis: Cik garšīgi salāti!

Brigita: Ārkārtīgi garšīgi, vai ne? Un tās svaigās dillītes klāt.

Ilga: Vai iedzersim kafiju ar balzamu? Brigita, varbūt tu vēlētos liķieri? Mums ir mandeļu liķieris.

Brigita: Labprāt. Pagaidi, es tev palīdzēšu!

Ilga: Jūs abi ejiet uz istabu, mēs tikmēr novāksim traukus.

Brigita: Juris droši vien neatteiktos no glāzes konjaka.

Ilga: You will peel potatoes; I will in the meantime put the chicken into the oven; then I will fix the salad. What do you think, would they prefer salad with oil, cream or mayonnaise?

Kaspars: You can ask.

Ilga: I'll do that. Karlis! Karlis! Karlis! Oh, you already have opened it, I see. Do you like it?

Karlis: Hm...

Ilga: Wonderful! O, and an antenna too! Now listen! Put plates, forks, knives and glasses on the table, o.k.? Agreed?

Karlis: The lemonade glasses and the little ones also?

Ilga: The little ones also.

Karlis: What a delicious salad!

Brigita: Very delicious, don't you think? And the added fresh dill.

Ilga: Shall we have some coffee with balsam? Brigita, perhaps you would like some liqueur? We have almond liqueur.

Brigita: I'd love to. Wait, I'll help you!

Ilga: You two go to the living room, we will clear the table in the meanwhile.

Brigita: I am sure Juris wouldn't refuse (say no to) a glass of cognac.

VAKARIŅAS (TITRI)**SUPPER (CAPTIONS)**

– Kaspar, lūdzu, nomizo kartupeļus!

– *Kaspar, please peel the potatoes!*

– Pajautā ciemiņiem, kādi salāti viņiem garšo!

– *Ask guests what kind of salad they like!*

– Kārlī, uzliec uz galda šķīvjus, nažus un dakšiņas! Arī glāzes.

– *Karlis, put plates, knives and forks on the table.*

– Kuras glāzes? Lielās vai mazās?

– *Which glasses? The big or small ones?*

– Gan lielās, gan mazās.

– *Not only the small ones, but also the big ones.*

– Vai dzersit kafiju? Varu piedāvāt kafiju ar balzamu.

– *Are you going to drink coffee? I can offer you coffee with balsam.*

– Labprāt.

– *We'd love to!*

SARUNA PAR DAINĀM**CONVERSATION ABOUT DAINAS**

Juris: Ar Dievu, ar Dievu, Ar labu dienu. Ar Dievu saņēmu, Ar Dievu pavadu.

Juris: Good by, good by, Have a good day by God! By God I received, By God I leave.

Kaspars: Savādi, ka viens cilvēks varēja sakrāt tik daudz tautasdziesmu. Vai, kā pats Barontēvs sacīja, dainas.

Kaspars: Strange, that one person could collect so many folk songs. Or as Father Barons himself called them – "dainas."

Juris: Vai daudz latviešu tās tagad lasa?

Juris: Do many people read them nowadays?

Krišjānis Barons esot krājis gandrīz visu savu mūžu. Ja nemaldos, viņš nomira astoņdesmit astoņu gadu vecumā.

They say that Krišjānis Barons had collected them all his life long. If I am not mistaken, he died at the age of eighty-eight.

Kaspars: Laikam gan. Es īsti neatceros.

Kaspars: I suppose so, I do not remember exactly.

Juris: Bet vai Staburagu vēl šodien var redzēt?

Juris: But can one see Staburags today?

Kaspars: Var gan. Skaties! Vai tad tu nezini? To taču applūdināja. Kurā gadā tas īsti bija, es neatceros. Varbūt Ilga zina. Man kaut kur jābūt albumam ar fotogrāfijām. Tajās var redzēt Staburagu.

Kaspars: Sure! Look. Don't you know? It was submerged (flooded). I don't remember anymore what year that took place (it was). Perhaps Ilga knows. I must have an album somewhere with photographs. You can see Staburags in them.

Juris: Vai tad neko nevarēja darīt, lai to neapplūdinātu?

Juris: Could nothing be done to prevent its flooding?

Kaspars: Mēģināja jau. Bet tak vajag elektrību, jāattīsta ražošana. Tā tas palika. Kur mums tas albums ar fotogrāfijām par Staburagu?

Kaspars: People did try. But electricity is needed, production has to be developed. So it remained. (So nothing was done). Where is our photo album with the pictures of Staburags?

Ilga: Tepat jau tam vajag būt. Mazliet pacieties!

Ilga: It has to be here somewhere. Be a little patient!

Kārlis: Mammu, kas ir Staburags?

Karlis: Mother, what is Staburags?

Ilga: Kas jums visiem ir noticis? Staburags, Staburags. Pagaidiet taču! Ā, re, tepat jau ir. Skatieties, šeit pat gads ir minēts, kad to applūdināja.

Ilga: What is matter with you all? Staburags, Staburags. Be patient! Ah, here it is, right here. Look, right here the year has been mentioned when it was being flooded.

Kārlis: Applūdināja. Zem ūdens? Kāpēc?

Karlis: Flooded? Submerged under water? Why?

Kaspars: Pagaidi, bērnam taču jāpaskaidro!

Kaspars: Wait, one has to explain it to the child!

Ilga: Man liekas, ir jau vēls. Kārli, tev vajadzētu iet gulēt, rīt mums ir grūta diena. Nu, labi, es tev nogriezīšu gabaliņu tortes, bet tad gan gulēt!

Ilga: I think it is already late. Karlis, you should go to bed; tomorrow we have a hard day ahead. Well, o.k., I will cut a piece of cake for you, but then off to bed for sure!

Juris: Es tev šovakar pastāstīšu pasaku par Melno bruņinieku un Lāčplēsi, kā

Juris: I'll tell you the tale about the Black Knight and Lāčplēsis, how they fought.

viņi cīnījās. Tagad klausī mammu! Ej mazgājies un tad tūlīt gultā! Un gaidi mani! Sarunāts?

Now, listen to your mother! Go wash yourself and then to bed with you right away! And wait for me! Agreed?

Brigita: Tas ir tik savādi, ka mēs varējām atbraukt uz Latviju. Mēs jau arī agrāk mēģinājām... Jūs jau laikam zināt?

Brigita: It is so strange that we could come to Latvia for a visit. We tried it already before... I suppose you know?

Juris: Bet kā tad tas īsti notika?

Juris: Exactly how did it happen?

Ilga: Tur vajadzēja būt pašam klāt, redzēt savām acīm un dzirdēt savām ausīm.

Ilga: You had to be there yourself, see it with your own eyes and hear it with your own ears.

Kaspars: Mēs aiziesim rīt pie Brīvības pieminekļa un tad mēģināsim jums pastāstīt.

Kaspars: Tomorrow we will go to the Monument of Freedom and then we will try to tell you.

Ilga: Brigita, vai es jums varu piedāvāt kafiju?

Ilga: Brigita, may I offer you some coffee?

Brigita: O, jā, lūdzu!

Brigita: O yes, please!

SARUNA PAR DAINĀM (TITRI)

CONVERSATION ABOUT DAINAS (CAPTIONS)

– Kas ir dainas? Vai tās ir latviešu tautasdziesmas?

– What are dainas? Are they Latvian folk songs?

– Jā, tikai Krišjānis Barons tās nosauca par dainām.

– Yes, only Krišjānis Barons named them "dainas".

– Vai viņš tās sacerēja?

– *Did he write them?*

– Nē, Barontēvs tās sakrāja un sakārtoja atbilstoši cilvēka dzīves gaitai.

– *No, Father Barons collected them and arranged them according to the stages of people's lives.*

PASAKA

THE TALE

Juris: Nu, tu vēl neesi aizmidzis?

Juris: Arent't you asleep yet?

Kārlis: Nē, es taču tevi gaidīju. Ne aci neaizdarīju, kā mamma saka.

Karlis: No, I waited for you. No shut-eye for me, as mother says.

Juris: Tad ir labi. Klausies! Sensenos laikos dzīvoja viens stiprs vīrs. Un viņš bija tik stiprs kā lācis.

Juris: That's good. Listen! Once upon a time there lived a strong man. And he was as strong as a bear.

Kārlis: Kā lācis?

Karlis: As a bear?

Juris: Jā, bet nepārtrauc mani, klausies! Jā, un viņam bija pat lāča ausis. Un viņš gribēja savai tautai dot brīvību.

Juris: Yes, but do not interrupt me! Yes, and he even had ears like a bear. And he wanted to give his people freedom.

Kārlis: Ko tas nozīmē – tautai?

Karlis: What does that mean – his people?

Juris: Ir dažādas tautas – ir dāņi, vācieši, krievi, zviedri, angļi. Un ir arī latvieši. Un viņš gribēja, lai latviešu tauta būtu brīva. Bet bija kādi, kas to negribēja.

Juris: There are different nations. There are Danes, Germans, Russians, Swedes, Englishmen. And there also are Latvians. He wanted that the Latvian nation would be free. But there were those who did not want it.

Kārlis: Vai tie bija ļauni?

Karlis: Were those bad people?

Juris: Laikam gan.

Juris: Seems like that.

Kārlis: Bet tu teici, ka tur būs arī Melnais bruņinieks. Vai tas ir viens no ļaunajiem?

Karlis: But you said that there will also be the Black Knight. (That the Black Knight will also figure there.) Is he one of the bad ones?

Juris: Jā, pareizi. Tas bija viens no pašiem visļaunākajiem.

Juris: That is right. He was one of the worst ones.

Kārlis: Vai viņš bija briesmīgs?

Karlis: Was he terrible?

Juris: Jā, viņam bija liels zobens un melnas dzelzs bruņas. Viņš bija arī ļoti viltīgs un stiprs.

Juris: Yes, he had a big sword and black, iron armour. He was also very cunning and strong.

Kārlis: Bet Lāčplēsis taču bija stiprāks, viņš bija stiprs kā lācis.

Karlis: But Lāčplēsis was stronger; he was as strong as a bear.

Juris: Viņa spēks bija lāča ausīs. Un Melnais bruņinieks to zināja. Viņš par visu varu centās tās nocirst.

Juris: His strength was in his ears. And the Black Knight knew that. He tried to hack them off desperately.

Kārlis: Viņam tas izdevās?

Karlis: Was he able to do it?

Juris: Tas notika...

Juris: That happened...

Kārlis: Vai Lāčplēsis tad nomira?

Karlis: Did Lāčplēsis die then?

Juris: Jā un nē. Redzi, Lāčplēsis pēdējiem spēkiem satvēra Melno bruņinieku un grūda viņu Daugavas melnajā dzelmē. Bet Melnais bruņinieks paguva satvert Lāčplēsi, un viņi abi divi nogrima Daugavas lielajos viļņos.

Juris: Yes and no. You see, he summoned all his strength (his strength ebbing), packed the Black Knight and pushed him into the black depth of the Daugava. However, the Black Knight managed to grasp Lāčplēsis and both of them perished in the Daugavas big waves.

Kārlis: Es gan ticu, ka Lāčplēsis tomēr uzvarēs.

Karlis: I believe, though, that Lāčplēsis will be victorious after all.

Juris: Bet tagad – tagad guli!

Juris: But now you must sleep!

PASAKA (TITRI)

THE TALE (CAPTIONS)

– Vai tu vēl neguli?

– Aren't you asleep yet?

– Nē, es gribu dzirdēt pasaku par Lāčplēsi.

– No, I want to hear the tale about Lāčplēsis.

– Reiz dzīvoja kāds vīrs.

– Once upon a time there lived a man.

– Kad tas notika?

– When did that happen?

– Senos laikos.

– A long, long time ago.

– Kāds viņš bija?

– What was he like?

– Ļoti stiprs.

– Very strong.

– Cik stiprs?

– How strong?

– Stiprāks par lāci. Tāpēc viņu sauca par Lāčplēsi. Reiz Lāčplēsis cīnījās ar ļaunu bruņinieku.

– Stronger than a bear. That's why he was called Lāčplēsis. Once he fought with an evil knight.

– Kāpēc viņi cīnījās?

– Why did they fight?

– Lāčplēsis aizstāvēja savas tautas brīvību.

– Lāčplēsis defended his nations freedom.

– Kurš bija stiprāks?

– Who was stronger?

– Lāčplēsis. Bet bruņinieks bija viltīgāks.

– Lāčplēsis. But the Black Knight was more cunning.

– Kā beidzās viņu cīņa?

– How did their fight end?

– Abi nogrima Daugavā.

– Both of them perished in the Daugava.

PIE BRĪVĪBAS PIEMINEKĻA

AT THE MONUMENT OF FREEDOM

Juris: Ko īsti nozīmē tās trīs zvaigznes?

Juris: What exactly do those three stars signify?

Ilga: Rainim ir tāds dzejolis "Trīs zvaigznes", un tajā ir teikts, ja es pareizi atceros, "Viena zvaigzne Kurzemīte, Otra zvaigzne Vidzemīte, Trešā zvaigzne zvaigznājā – tā bij' mīļā Latgalīte".

Ilga: Rainis has a poem called "Three Stars", and if I recall correctly, it says, "One star is Kurzemīte, the other star is Vidzemīte, and the third star in the constellation – that is dear Latgalīte."

Kaspars: Tie ir Latvijas novadi.

Kaspars: Those are regions of Latvia.

Brigita: "Tēvzemei un Brīvībai".

Brigita: "For fatherland and freedom"

Juris: Kas ir šī pieminekļa autors?

Juris: Who is the designer of the monument?

Kaspars: Tēlnieks Kārlis Zāle. Viņš ir veidojis arī Brāļu kapu ansambli. Tā ir piemiņa kritušajiem karavīriem. Tur deg mūžīgā uguns.

Kaspars: Sculptor Kārlis Zāle. He also designed the group of sculptures at the Brāļu cemetery. It is a memorial to the fallen soldiers. The eternal flame burns there.

Ilga: Deviņdesmito gadu sākumā te vienmēr bija daudz puķu. Tagad palicis mazāk.

Ilga: At the beginning of the nineties there were always many flowers here. Now there are less.

Brigita: Mēs laikam pamazām sākam aizmirst tos notikumus.

Brigita: It seems like we are slowly forgetting (historical) developments.

Kaspars: Varbūt. Tolaik televizoru ekrānos bieži bija redzams šis monuments. Tas saistījās ar 18. novembri.

Kaspars: Perhaps. In those days you could often see this monument on TV. It had to do with the 18th of November.

Juris: Tas latviešiem ir svēts datums.

Juris: For Latvians this date is sacred.

Brigita: Šajā veidojumā var jaust daudz spēka, daudz dzīvības. Tas tiešām ir iespaidīgs.

Brigita: This creation express great power, a lot of life. It really is impressive.

Juris: Kur Kārlēns?

Juris: Where is little Karlis?

Brigita: Kā, viņš taču nupat bija.

Brigita: What? He was just here.

Juris: Ā, redz, kur viņš ir!

Juris: Look, there he is!

**PIE BRĪVĪBAS PIEMINEKĻA
(TITRI)**

**AT THE MONUMENT OF FREEDOM
(CAPTIONS)**

– Lūk, Brīvības piemineklis.	– <i>Look, the Monument of Freedom!</i>
– Ko nozīmē tās trīs zvaigznes?	– <i>What do the three stars signify?</i>
– Tie ir Latvijas novadi: Kurzeme, Vidzeme un Latgale.	– <i>They are three regions of Latvia: Kurzeme, Vidzeme, and Latgale.</i>
– Kas ir pieminekļa autors?	– <i>Who created (was the creator of) the monument?</i>
– Tēlnieks Kārlis Zāle.	– <i>Sculptor Kārlis Zāle.</i>
– Kas tur rakstīts?	– <i>What is written there?</i>
– "Tēvzemei un Brīvībai".	– <i>"For Fatherland and Freedom"</i>

DOMS

THE DOME CATHEDRAL

Ilga: Tur priekšā pāri laukumam var redzēt Domu.	<i>Ilga: There ahead, across the square you can see the Dome Cathedral.</i>
Brigita: Re, cik liela baznīca! Tā taču ir baznīca?	<i>Brigita: My! What a big church! It is a church, isn't it?</i>
Kaspars: Jā, tā ir gan baznīca, gan koncertzāle. Tajā notiek ērģeļmūzikas koncerti. Rīgas Doma ērģeles ir vienas no lielākajām pasaulē, tās ir arī ļoti senas. Jā, un līdz 1885. gadam tās bija vislielākās ērģeles pasaulē.	<i>Kaspars: Yes, it is both a church and a concert hall. Organ concerts are given there. The organ of the Dome Cathedral is one of the largest in the world; it is very old. Yes, and until the year 1885, it was the largest organ in the world.</i>
Juris: Bet vai koncertzāle pašlaik arī ir atvērta?	<i>Juris: But is the concert hall open now?</i>
Ilga: Jā, mēs varam ieiet un apskatīt. Ērģeļmūzikas koncerti notiek vakaros, bet dievkalpojumi – sestdienās, svētdienās. Šodien ir otrdiena.	<i>Ilga: Yes, we can go in and see it. The organ concerts take place in the evenings, but the church services on Saturdays, Sundays. Today is Tuesday.</i>
Brigita: Es labprāt gribētu dzirdēt kādu koncertu.	<i>Brigita: I would very much like to hear a concert.</i>

DOMS (TITRI)

THE DOME CATHEDRAL (CAPTIONS)

– Cik liela baznīca!	– <i>What a big church!</i>
– Tas ir Rīgas Doms. Tajā notiek arī koncerti.	– <i>That is Riga's Dome Cathedral. Concerts are given there.</i>

- Kādi koncerti? – *What kind of concerts?*
- Ērģeļmūzikas koncerti. Doma ērģeles ir vienas no lielākajām pasaulē. – *Organ concerts. The Dome organ is one of the largest in the world.*
- Kad notiek koncerti? – *When are the concerts given (performed)?*
- Tie ir katru vakaru, bet sestdienās un svētdienās notiek dievkalpojumi. – *Every evening, but Saturdays and Sundays church services take place.*
- Mēs labprāt aizietu uz koncertu. – *We would love to go to a concert.*
- Vai tagad varam apskatīt baznīcu? – *Can we see the church now?*
- Jā, iesim iekšā! – *Yes, let us go in.*

MĀKSLAS GALERIJĀ

AT THE ART GALLERY

- Juris: Vai jūs, lūdzu, varētu man parādīt to mazo piespraudi? Vai tā ir no sudraba? *Juris: Could you please show me that little pin? Is it (made of) silver?*
- Pārdevēja: Jā, lūdzu! *S.p.: Yes, here you are!*
- Brigita: Vai mēs šeit varētu arī nopirkt kādu gleznu? *Brigita: Could we also buy a painting here?*
- Pārdevēja: Jā, lūdzu! Ja vēlaties, jūs varat aprunāties ar autoru. *S.p.: Yes, certainly! If you would like, you can talk to the artist.*
- Juris: Vai tas iespējams? *Juris: Is that possible?*
- Pārdevēja: Es viņu tūlīt pasaukšu. *S.p.: I will call him right away.*
- Juris: Mans vārds ir Juris Siliņš, un tā ir mana sieva Brigita Siliņa. *Juris: My name is Juris Siliņš and this is my wife Brigita Siliņa.*
- Mākslinieks: Mani sauc Rolands Krišjānis. *Artist: My name is Rolands Krišjānis.*
- Brigita: Mēs esam no Amerikas. Vai jums būtu žēl, ja jūsu glezna aizceļotu uz Ameriku? *Brigita: We are from America. Would you mind if one of your paintings went to America?*
- Mākslinieks: Es domāju, ka jūs esat atgriezušies, lai šeit paliktu. Bet varbūt man tā nevajadzēja teikt? *Artist: I thought that you have returned in order to stay here permanently. But perhaps I should not have said that?*
- Juris: Nav īsti pareizi teikt – atgriezties. Labāk būtu jāsaka: ierasties no jauna, kā pirmoreiz – kā tad, kad piedzimst. Tikai nu tas jādara otrreiz. *Juris: It is not exactly correct to say – return. It would be more precise to say – arrive anew, just like first time when one was born. Only now that has to be repeated the second time.*

Brigita: Dzimtene. Tas ir tāds skaists vārds. Bet reizēm pārāk skaļš, tā ka aiz visa tā skaļuma pazūd vārda īstā nozīme. Juris gribēja redzēt savas mājas.

Brigita: Fatherland (land of birth). That is such a beautiful word. But occasionally too shrill, so that because of all that noise, the meaning of the word is lost. Juris wanted to see his home. (Childhood home, birthplace).

Mākslinieks: Tas ir mans darbs. Tas man dod maizi. Un es nekad nedomāju par to, kur atradīsies mani darbi. Es taču tos gleznoju, lai tie kādam būtu. Mēs taču visi esam cilvēki. Vai nav vienalga, kur mēs dzīvojam. Lai tik mēs būtu brīvi un varētu saprast viens otru.

Artist: This is my work. It earns me my living. And I never even give a thought where my work will eventually be located. I paint them so that someone might own them. Does it matter where we live (reside)? What does matter is that we would be free and could understand each other.

Juris: Vai jums liekas, ka tagad mēs tādi esam?

Juris: Do you think, that it is so today?

Mākslinieks: Nezinu. Bet savā mākslā zināmā mērā esmu. Es gribu, lai mani saprot!

Artist: I do not know. But in my art I am to a certain degree. I wish to be understood.

Kaspars: Mēs domājam, ka mums vajadzētu doties kaut kur paēst.

Kaspars: We think that we should go somewhere to eat.

Ilga: Varbūt iesim uz kafejnīcu "Staburags"?

Ilga: Perhaps we should go to café "Staburags"?

Juris: Paldies par sarunu! Atvainojiet! Jā, es gribēju no jums atvadīties. Pat atgriezties mājās ne vienmēr ir viegli. Paldies un uz redzēšanos!

Juris: I enjoyed our conversation! Excuse me. Yes, I wanted to say good-bye to you. Even to return home is not always easy. Thank you and good-bye!

Mākslinieks: Uz redzēšanos!

Artist: Good-bye!

Juris: Jūs ejiet! Es gribēju kaut ko nopirkt. Dodiet man to lielo podu! Tas būs manai lauku mājai. Mēs tādā traukā glabājām ābolus. Un cik man jāmaksā?

Juris: You go ahead. I wanted to buy something. Please give me that large pot! It will be for my countryside home. We stored apples in such a pot. What do I owe you?

Pārdevja: Divdesmit pieci lati.

S.p.: Twenty-five lats.

**MĀKSLAS GALERIJĀ
(TITRI)**

**AT THE ART GALLERY
(CAPTIONS)**

– Vai jūs varat parādīt to mazo sudraba piespraudi?

– Can you show me that small silver pin?

– Jā, lūdzu!

– Certainly!

– Mēs gribam apskatīt šo gleznu.

– We would like to see this painting.

– Lūdzu! Jūs varat aprunāties arī ar gleznotāju. Es viņu tūlīt pasaukšu.

– *Here you are. You can also talk to the artist. I'll call him right away.*

– Mans vārds ir Juris Siliņš, un šī ir mana sieva Brigita Siliņa.

– *My name is Juris Siliņš, and this is my wife Brigita Siliņa.*

– Ļoti patīkami. Mani sauc Rolands Krišjānis.

– *Glad to meet you. My name is Rolands Krišjānis.*

– Mēs esam no Amerikas.

– *We are from America.*

– Vai jums patīk mana glezna?

– *Do you like my painting?*

– Ļoti patīk.

– *Very much.*

KAFEJNĪCĀ "STABURAGS"

AT THE CAFÉ "STABURAGS"

Kaspars: Ko mēs ēdīsim?

Kaspars: What are we going to eat?

Ilga: Pagaidīsim, līdz viesmīlis atnes ēdienkarti.

Ilga: Let us wait until the waiter brings us the menu.

Kārlis: Tu man apsolīji, ka mēs šodien ēdīsim saldējumu.

Karlis: You promised me that today we will have ice-cream.

Juris: Tu to dabūsi. Tikai pacieties!

Juris: You are going to get it. Just be patient!

Viesmīlis: Lūdzu!

Waiter: Here you are!

Kaspars: Cepts cūkas stilbiņš – divas porcijas. Siļķe ar biezpienu – viena porcija. Krāsni cepti kartupeļi – četras porcijas. Cepti āboli ar putukrējumu visiem – piecas porcijas. Lauku alus mucīnās – tas ir nefiltrēts? Divus litrus, lūdzu. Un iesala dzērienu – vienu pudeli. Paldies!

Kaspars: (We'll have) roasted pettitoes – two portions, herring with cottage cheese – one portion. Baked potatoes – four portions. Baked apples with whipped cream – for all of us – five portions. Country (brewed) beer in kegs – is it unfiltered? Two liters, please. And malt drink – one bottle. Thank you.

Viesmīlis: Jā.

Waiter: Certainly.

Brigita: Mākslas salonā pārdevēja sacīja, ka šovasar būšot Dziesmu svētki.

Brigita: At the art gallery the saleslady said that there will be the Song Festival this summer.

Ilga: Jā, septītajā jūlijā.

Ilga: Yes, on the seventh of July.

Juris: Žēl, ka mums jādodas atpakaļ un mēs nevaram palikt.

Juris: What a pity that we have to return home and we cannot stay.

Kaspars: Mēs varētu mājās paskatīties videofilmu par iepriekšējiem. Es pats tos filmēju.

Kaspars: We could watch a video from the previous one. I filmed it myself.

Brigita: Tas gan būtu lieliski!

Brigita: That would be great!

Ilga: Mēs labprāt jums to uzdāvinātu. Ko tu domā?

Ilga: We would love to give it to you as a present. What do you think?

Kaspars: Tā ir lieliska ideja. Tā mēs arī darīsim.

Kaspars: That is a great idea. That is what we'll do.

Viesmīlis: Divpadsmit lati un trīsdesmit santīmi.

Waiter: (That will be) twelve lats and thirty santims.

KAFEJNĪCĀ "STABURAGS" (TITRI)

AT THE CAFÉ "STABURAGS" (CAPTIONS)

– Ko mēs ēdīsim?

– What will we have? What will we eat?

– Palūgsim viesmīlim ēdienkarti.

– Let's ask the waiter for a menu.

– Mēs vēlētos kaut ko latviešu gaumē.

– We would like a Latvian dish.

– Mums, lūdzu, ceptus cūkas stilbiņus, siļķi ar biežpienu un krāsni ceptus kartupeļus. Piecas porcijas ceptu ābolu ar putukrējumu.

– We would like roasted pettitoes, herring with cottage cheese and baked potatoes. Five portions of baked apples with whipped cream.

– Dodiet arī lauku alu un iesala dzērienu.

– Give us also some country beer (brew) and malt drink.

– Vai šovasar būs Dziesmu svētki?

– Will there be a Song Festival this summer? (Will a Song Festival be held this summer?)

– Jā, septītajā jūlijā.

– Yes, on the seventh of July.

– Žēl, mēs tad vairs nebūsim Latvijā.

– What a pity that we are no longer going to be in Latvia then.

– Mēs jums parādīsim videofilmu par iepriekšējiem Dziesmu svētkiem.

– We are going to show you a video (film) of the previous Song Festival.

– Tā ir laba ideja.

– That is a good idea.

PĒTERBAZNĪCA

THE CHURCH OF ST. PETER

Ilga: Jā, jauki, ka Pēterbaznīcas tornis ir atkal sveiks un vesels. Pēdējā kara laikā tornis nodega.

Ilga: Yes, it is nice that the steeple of St. Peter's church is whole again. (Is all in one piece again). During the last war it burned down.

Brigita: Vai tas taisnība, ka tas bija augstākais koka tornis Eiropā?

Brigita: Is it true that it was the highest wood steeple in the world?

Kaspars: Jā, tādas ziņas mums ir.

Kaspars: Yes, that's the information we have.

Brigita: Tiešām?

Brigita: Really?

Kaspars: Ir vērts ieskatīties arī pašā baznīcā.

Kaspars: It is worthwhile to look at the interior of the church.

**PĒTERBAZNĪCA
(TITRI)**

**THE CHURCH OF ST. PETER
(CAPTIONS)**

– Jā, jauki, ka Pēterbaznīcas tornis ir atkal sveiks un vesels.

– Yes, it is nice that the steeple of St. Peter's (church) is whole again.

– Vai tas taisnība, ka tas bija augstākais koka tornis Eiropā?

– Is it true that it was the highest wood steeple in the world?

– Jā.

– Yes.

OPERAS KASE

AT THE BOX-OFFICE OF THE OPERA

Kaspars: Jāņa Mediņa opera 27. maijā, vakara izrāde, sākums deviņpadsmitos nulle, nulle, pēc Raiņa drāmas “Uguns un nakts”, režisors Alvis Hermanis.

Kaspars: Jānis Mediņš' opera, the twenty-seventh of May, evening performance, curtain time 7:00 pm, based on Rainis' drama "Uguns un nakts" (lit. Fire and Night), director Alvis Hermanis.

Kaspars: Lūdzu, trīs biļetes uz vakara izrādi!

Kaspars: We would like three tickets for the evening performance!

(Please give us...)

Kasiere: Kur jūs vēlētos sēdēt?

Cashier: Where would you like to sit? (What seats would you like to have?)

Kaspars: Parterā, sestajā rindā.

Kaspars: Orchestra, in the sixth row.

Kasiere: Jā, lūdzu, sestajā rindā pa kreisi trīs biļetes. Jūsu vietas ir divpadsmitā, trīspadsmitā un četrpadsmitā.

Cashier: Here you are, sixth row left, three tickets. Your seat numbers are twelve, thirteen, and fourteen.

Kaspars: Cik tas maksā?

Kaspars: How much are they?

Kasiere: Piecpadsmit latu.

Cashier: Fifteen lats.

Kaspars: Lūdzu!

Kaspars: Here you are.

Kasiere: Paldies!

Cashier: Thank you.

Kasiere: Lūdzu!

Cashier: You are welcome!

Kaspars: Paldies!

Kaspars: Thank you.

**OPERAS KASE
(TITRI)**

**AT THE BOX-OFFICE OF THE OPERA
(CAPTIONS)**

– Jāņa Mediņa opera pēc Raiņa drāmas “Uguns un nakts”. Divdesmit septītajā

– Jānis Mediņš' opera based on Rainis' drama “Uguns un nakts”. The twenty-seventh of May.

maijā. Vakara izrāde. Sākums 19.00.
Režisors Alvis Hermanis.

– Lūdzu, trīs biļetes uz vakara izrādi!

– Kur jūs vēlētos sēdēt?

– Parterā, sestajā rindā.

– Jā, lūdzu, sestajā rindā pa kreisi trīs biļetes. Jūsu vietas ir divpadsmitā, trīspadsmitā un četrpadsmitā.

– Cik jāmaksā?

– Piecpadsmit latu.

– Lūdzu!

– Paldies!

*Evening performance. Curtain time 7 pm.
Director – Alvis Hermanis.*

– Please, I would like to have three tickets for the evening performance.

– Where would you like to sit?

– In the orchestra, sixth row.

– Here you are, sixth row left. Your seats are number twelve, thirteen, and fourteen.

– How much?

– Fifteen lats.

– Here you are.

– Thank you.

VEIKALĀ "LAIMA"

IN THE (CANDY) STORE "LAIMA"

Juris: Kārlēn, kur ir tavs laimes veikals?

Juris: Kārlēns, where is your store of good fortune?

Kārlis: Laimes veikals? "Laimas" veikals!

Kārlis: Store of good fortune? "Laimas" store!

Brigita: Jā, jā! Juris ir liels šokolādes ēdājs, īsts kārumnieks.

Brigita: Yes, yes! Juris loves chocolate; he is a genuine chocoholic!

Kārlis: Es arī! Tas nav tālu. Jāiet garām "kaķu" mājai.

Kārlis: Me too! That's not far. We have to pass the house of cats.

Juris: Vai tad tur dzīvo kaķi?

Juris: Do cats live there?

Brigita: Vai te dzīvo tie lielle kārumnieki?

Brigita: Is this were the people (folks) with the sweet tooth live?

Juris: Tas ir tieši tas, kas man vajadzīgs.

Juris: That is exactly what I need.

Pārdevēja: Lūdzu! Ko varu piedāvāt?

S.p.: Yes! What can I offer you? (May I help you?)

Ilga: Lūk, konfektes "Prozit"!

Ilga: Look, the candy "Prozit"!

Kārlis: Bet tajās taču ir liķieris!

Kārlis: But there is liqueur in them!

Juris: Konfektes "Prozit", vienu kilogramu konfekšu "Laima". Kas ir tajā kārbā?

Juris: (I would like) candy "Prozit", one kilogram of the candy "Laima". What is in that box?

Pārdevēja: Vai jūs domājat šo?	<i>S.p.: Do you mean this one?</i>
Juris: Jā, jā.	<i>Juris: Yes, yes.</i>
Pārdevēja: Tās ir konfektes "Putna piens".	<i>S.p.: Those contain candy caled "Putna piens" (Lit. "Bird's Milk")</i>
Brigita: Vai garšīgas?	<i>Brigita: Does it taste good?</i>
Pārdevēja: Man garšo.	<i>S.p.: I like it.</i>
Brigita: Tad vienu kārbu, lūdzu! Kārlī! Kādas konfektes tev garšo?	<i>Brigita: Then (I'll take) one box, please! Kārlis, what kind of candy do you like?</i>
Kārlis: Man garšo šokolāde "Miks".	<i>Kārlis: I like chocolates called "Miks".</i>
Juris: Tad pirksim piecas šokolādes "Miks".	<i>Juris: Then let's buy five candy bars of "Miks". (...5 pieces of chocolates...)</i>
Ilgā: O, nu gan pietiks saldumu.	<i>Ilgā: Oh, now we have enough sweets! (That's enough sweets!)</i>
Juris: Paldies! Un cik tas viss maksās?	<i>Juris: Thank you! How much does all of this cost?</i>
Pārdevēja: Seši lati, septiņdesmit seši santīmi.	<i>S.p.: Six lats and seventy-six santims.</i>

**VEIKALĀ "LAIMA"
(TITRI)**

**IN THE (CANDY) STORE "LAIMA"
(CAPTIONS)**

– Kur ir veikals "Laima"?	– <i>Where is the candy shop "Laima"?</i>
– Tas nav tālu. Jāiet garām "kaķu" mājai, tad pa kreisi.	– <i>It is not far. We have to pass the house of cats. Then we have to turn left.</i>
– Lūk, veikals! Esam klāt.	– <i>Look, there is the store! We are here.</i>
– Lūdzu! Ko varu piedāvāt?	– <i>Yes! What can I offer you?</i>
– Konfektes "Prozit", vienu kilogramu konfekšu "Laima". Kas ir tajā kārbā?	– <i>Candy "Prozit", one kilogram of candy "Laima". What is in that box?</i>
– Tajā ir konfektes "Putna piens".	– <i>It contains candy called "Putna piens."</i>
– Vai garšīgas?	– <i>Does it taste good?</i>
– Jā, man garšo.	– <i>Yes, I like it.</i>
– Lūdzu, dodiet vienu kārbu.	– <i>Please give me one box.</i>
– Bet kādas konfektes tev garšo?	– <i>But what kind of candy do you like?</i>

– Man patīk šokolāde “Miks”.

– *I like a chocolate bar called “Miks”.*

– Labi, nopirksim piecas šokolādes “Miks”.

– *Well then, let's buy five chocolate bars of “Miks”.*

ILGAS UN KASPARA SARUNA

ILGA'S AND KASPAR'S CONVERSATION

Kaspars: Kam viņš nopirka to māla podu?

Kaspars: For whom did he buy the clay pot?

Ilga: Ko tu man jautā? Kā lai es to zinu? Tu man nekad neesi stāstījis, kā tavš tēvabralis nokļuvis Amerikā. Mēs varējām uzzināt, vai tā māja ir laukos vai pilsētā, pirms viņi bija atbraukuši.

Ilga: Why do you ask me? How should I know? You have never told me how your uncle got to America. We should have inquired if the house is (located) in the country or city before they arrived (before they had arrived).

Kaspars: Pareizi. Es tev sacīju, lai tu uzraksti vēstulē visu, kas un kā.

Kaspars: That's right! I told you that you should write in the letter about everything – what is what.

Ilga: Es domāju, ka tu zini. Tie taču ir tavi radnieki. Tava tante un tēvocis.

Ilga: I thought that you knew. After all, they are your relatives. Your aunt and uncle.

Kaspars: Juris nokļuva Amerikā kara laikā kopā ar māti, bet mans tēvs palika kopā ar vecotēvu un vecomāti.

Kaspars: My uncle got to America during the war. Together with his mother. But my father stayed with grandfather and grandmother.

Ilga: Tātad viņi bija divi brāļi un karš viņus izšķīra?

Ilga: So, they were two brothers and the war separated them?

Kaspars: Mans tēvs auga bez mātes.

Kaspars: My father grew up without mother.

Ilga: Bet kādēļ māte nepaņēma līdzī abus bērnus?

Ilga: But why didn't the mother take both children with her?

Kaspars: Viņa tajā laikā strādāja pilsētā, un kopā ar viņu bija tikai Juris. Tagad es saprotu! Kad kuģis devās projām un viņai vajadzēja izvēlēties, ko darīt, kopā ar viņu bija Juris, bet mans tēvs palika ar vecvecākiem laukos. Un tas varbūt bija tālu. Bet es taču nekad neesmu laukos dzīvojis!

Kaspars: She worked in the city at that time and only Juris was with her. Now I understand! (It is clear to me!) When the ship departed (left) and she had to make up her mind what to do, Juris was with her but my father stayed behind with my grandparents. And that perhaps was quite far. But I have never lived in the country!

Ilga: Tas būs interesanti!

Ilga: That would be interesting!

Kaspars: Esmu mazliet uztraucies. Es aiziešu uz virtuvi pēc sulas. Vai tev arī atnest?

Kaspars: I am a little excited. Go to the kitchen for some juice. Should I also bring something for you? (Can I also get you something?)

Ilga: Nē, paldies.

Ilga: No, thank you.

**ILGAS UN KASPARA SARUNA
(TITRI)**

**ILGA'S AND KASPAR'S CONVERSATION
(CAPTIONS)**

– Kad brauksim skatīties mūsu radu lauku māju?

– *When are we going to go and look our relatives' countryside home?*

– Rīt no rīta.

– *Tomorrow morning.*

– Vai tu zini, kur tā atrodas?

– *Do you know where it is located?*

– Jā, zinu.

– *Yes, I know.*

– Kāpēc tu nekad neesi par to stāstījis?

– *Why haven't you ever mentioned it?*

– Tā ir mana vecātēva un vecāsmātes māja.

– *That is my grandfather's and grandmother's home.*

– Vai tavs tēvs un tēvocis Juris bija brāļi?

– *Were your father and your uncle brothers?*

– Jā.

– *Yes (yes, they were).*

– Kā tavs tēvabrālis nokļuva Amerikā?

– *How did your father's brother get to America?*

– Viņus izšķīra karš.

– *They were separated by the war.*

LAUKOS

IN THE COUNTRY

Saimniece: Labdien! Labdien! Nu, nāciet iekšā! Nāciet iekšā!

Host: Hello! How are you! Come in! Come in!

Juris: Nekas nav mainījies. Gaiss smaržo tāpat. Mēs nācām tur lejā gar grāvi, pa veco ceļu. Ziedēja purenes. Žogs gan nojaukts. Kārlēn, Kārlēn, vai tu zini tādu dzejolīti: Pienenītes, pienenītes...

Juris: Nothing has changed. The air smells the same. We walked on the road along the ditch down there. The marsh marigolds were blooming. The fence, however, has been torn down. Kārlēns, Kārlēns, do you know a poem that goes like this: Dandelions, dandelions...

Saimniece: Pienenītes, pienenītes. Sēž uz zaļas pakalnītes. Iet garām'i mīļā saule, Dod visām'i labudienu.

Host: Dandelions, dandelion., Sit on a green hillside. The sun passes, greeting them all.

Saimniece: Nu, kur ta' vairs? Tagad visi ar traktoriem. Tā kā te – kur ta' nu vairs žogi? Nu, nāciet, nāciet, mīļie, tik iekšā! Nāciet tik iekšā!

Host: Not anymore! Nowadays everyone with tractors... With all that is happened here, how could a fence remain? Come inside, come inside! Come inside!

Juris: Es esmu tik laimīgs! Te, sētā, mazs būdams, es spēlējās ar Tori. Tā sauca mūsu suni. Viņš bija tāds liels, melns. Tur aiz mājas bija dīķis, kur pavasaros kurkstēja varden un siltās novakarēs jau

Juris: I'am (feel) so happy! Here in the courtyard when I was little I played with Toris. That was the name of our dog. He was big, black. Over there behind the house, there was a pond where in the spring the frogs would croak, and during the

maijā varēja sākt ķert līņus.

warm early evening hours alrerady in May we could begin to catch tenches.

Juris: Šeit, šajā lielajā istabā, pie krāsns mums bija tāds liels, plats sols. Bija patīkami ziemā uz tā sēdēt. Un, kad neviena nebija istabā, es atlaidos uz tā visā garumā un skatījos griestos. Sols bija zils. Jā. Un tur, pie loga, bija trauku skapis – brūns. Un šeit, vidū, bija liels ozolkoka galds, uz kura bieži stāvēja māla bļoda ar ziemas āboliem. Vai sētā aiz šķūnīša vēl ir tas lielais ozols ar stārķa ligzdu?

Juris: Here in this big room we had a big, wide bench by the stove. It was so pleasant to sit on it in the wintertime. And when nobody was in the room, I lay down on it and looked up at the ceiling. The bench was blue. Yes. And there by the window was the cupboard; (it was) brown. And right here in the middle stood a large oak table on which often sat a clay bowl with winter apples. Is the large oak tree with the stork nest still there – the one in the courtyard behind the shed?

Saimniece: Tā gan vairs nav...

Host: It is no anymore...

Juris: Ak, tā! Vai tu vari mums kaut ko padziedāt? Kad es kā zēns skrēju tev līdzi ganos, tu vienmēr dziedāji.

Juris: Oh, sad! Could you sing us something? When I as a little boy shephered together with you, you allways sung.

Saimniece: Ko tad lai es dziedu? Pag, šito: Ziedi, ziedi, rudzu vārpa, deviņām'ī ailītēm. Mani brāļi klēti taisa deviņiem'ī arodiem. Taisāt, brāļi, ko taisāt'ī, Uztaisiet man ustabiņ'.

Host: Well, what shall I sing? Wait, may be this: Bloom, bloom, ear of wheat, with nine blossoms. My brothers are making a granary with nine partions. Make, my brothers, whatever you make, Make me a small room.

LAUKOS (TITRI)

IN THE COUNTRY (CAPTIONS)

– Labdien! Nāciet iekšā! Labdien tēva mājās!

– Good afternoon! Come in! Good afternoon in father's home!

– Es esmu tik laimīgs. Te ir viss kā manā bērnībā. Aiz mājas bija dīķis, kur ķērām zivis. Vai lielais ozols vēl ir aiz šķūnīša?

– I am so happy! Everything here is just like in my childhood. Behind the house there was a pond, where we caught fishes. Is the large oak still behind the shed?

– Nē, tā gan vairs nav.

–No. That is not anymore.

– Nāciet istabā!

– Come inside!

– Es atceros, kā toreiz te izskatījās. Lielajā istabā pie krāsns bija plats koka sols. Pie loga stāvēja brūns trauku skapis. Istabas vidū bija liels ozolkoka galds. Uz tā stāvēja trauks ar āboliem.

– I remember, how the room looked like in those days. In the big room we had a wide wodden bench by the stove. By the window was a brown cupboard. In the middle of the room there was a large oak table. A bowl with apples often sat on it.

– Cik te labi! Kā jau mājās...

– How good is here! As at home!

VĀRDI UN IZTEICIENI**EXPRESSIONS****Diennakts**

rīts
diena
vakars
nakts

no rīta
rīt no rīta
šorīt
dienā

naktī
Jānis atnāks vakarā.
Dienā viņš strādā.

Twenty-four hours

morning
day
evening
night

in the morning
tomorrow morning
this morning
during the day; during (in the)
daytime
during the night; at night
Jānis is going to come in the evening.
He works during the day.

Nedēļas dienas

pirmdiena
otrdiena
trešdiena
ceturtdiena
piektdiena
sestdiena
svētdiena

Days of week

Monday
Tuesday
Wednesday
Thursday
Friday
Saturday
Sunday

Gadalaiki

ziema
pavasaris
vasara
rudens

pagājušajā ziemā
nākamajā pavasarī

Seasons

winter
spring
summer
fall; autumn

last winter
next spring

Mēneši

janvāris
februāris
marts
aprīlis
maijs
jūnijs
jūlijs
augusts

Months

January
February
March
April
May
June
July
August

septembris
oktobris
novembris
decembris

September
October
November
December

Viņš ir dzimis jūnijā.

He is born in June

Augustā viņi brauks uz laukiem.

In August they are going to go to
the country.

Mums atvaļinājums parasti ir septembrī.

Our vacation is usually in September.
We usually take our vacation in September.
We usually go on vacation in September.

Pulksteņa laiks

Cik ir pulkstenis?
Piecas minūtes pāri desmitiem.
Ceturksnis pāri diviem.
Pusdesmit.
Bez desmit minūtēm četri.
Pulkstenis ir tieši astoņi.

Clock time

What time is it?
Five minutes past ten.
Quarter past two.
Nine thirty. It is half past nine.
Ten minutes to four.
It is eight on the dot. It is exactly eight
(o'clock).
It is eight sharp.

Debespusē

austrumi
dienvidi
dienvidaustrumi
dienvidrietumi
rietumi
ziemeļi
ziemeļaustrumi
ziemeļrietumi

Points of the compass

east
south
south-east
south-west
west
north
north-east
north-west

Ēdienreize

brokastis
pusdienas
launags

vakariņas

Meal-times

breakfast
lunch
afternoon snack;
afternoon coffee break
dinner, supper

Virziens, atrašanās vieta

šeit
tur
augšā

iekšā, vidū
priekšā
šurp
turp
uz augšu
projām
nost
uz mājām
mājās

Direction, location

here
there
above, up above, upstairs, for ex.:
He lives upstairs
in, inside, in the middle
in front of...
here
there
up
away
off, away
home
at home

ĪPAŠĪBAS

Dimensijas

augsts
biezs
dziļš
īss
liels
mazs
plāns
plats
sekls
šaurš
zems

Krāsas

balts
brūns
dzeltens
gaišzils
melns
oranžs
pelēks
sarkans
sārts
sudrabains
tumšzils
violets
zaļš
zeltains

CHARACTERISTICS

Dimensions

high
thick, bulky (clothes)
deep
short
big, large
small, little
thin
wide, broad
shallow
narrow
low

Colors (colours – Brit.)

white
brown
yellow
light blue
black
orange
gray
red
pink
silver, silvery (poetic: silver colored)
dark blue
violet
green
gold, golden (poetic: gold colored)

GRAMMAR

LIETVĀRDS

THE NOUN – GENDERS

8. In Latvian there are two genders, namely, masculine and feminine. However, there are few words used in the common gender. In Latvian there are no articles. The different genders are shown by the inflections (endings).

PLURAL OF NOUNS

9. The plural endings should not cause the foreigner too much difficulty. The following rough and ready rule may be set up initially:

vīriešu dzimte	vienskaitlis sieviešu dzimte	kopdzimte*
-s tēvs – a father -š karš – war -is tornis – a tower -us tirgus – a market	-a māsa – a sister -e upe – a river -s pils – a castle	-a paziņa – an acquaintance -e miegamice – a sleepyhead
-i tēvi – fathers kari – wars torņi – towers tirgi – markets	daudzskaitlis -as māsas – sisters -es upes – rivers -is pilis – castles	-as paziņas – acquaintances -es miegamices – sleepyheads

* There are surnames (Liepa, Egle) used both for males and females. The only difference when declining them is found in **vienskaitļa datīvs**:
kam? Liepai, Eglei – whom? (her)
kam? Liepam, Eglem – whom? (him)

There are not so many nouns of feminine gender ending in -s (declension VI):

acs – an eye
auss – an ear

balss – a voice
cilts – a tribe
debess – the sky
govs – a cow

Most obviously you have a Latvian-English dictionary in which you are sure to find the meanings of these and other words you may need to know.

klēts	plīts
klints	sirds
krāsns	smilts
krūts	telts
kūts	uguns

kvīts	valsts
nakts	vēsts
pils	zivs
pirts	zoss

Some nouns are used only in the plural:

durvis – a door

brokastis – breakfast

Cēsis – the name of a town

! Daugavpils, Jēkabpils, Krustpils, Salaspils, Ventspils are feminine proper nouns.

There are very few nouns ending in **-us** (masculine, declension III):

alus

apvidus

klepus

ledus

lietus

medus

tirgus

vidus

viltus

Some proper names:

Saldus – the name of a town

Edžus, Mikus, Ingus – male names

10. In Latvian there are many nouns which are used only in the plural or only in the singular:

klavieres – a piano

ērģeles – an organ

vakariņas – supper

svētki – a holiday, a festival, a festivity

rati

nauda

malka

! The cardinal points are used only as plural nouns (masculine):

austrumi – the east

dienvidi – the south

rietumi – west

ziemeļi – north

Also the main meals in Latvia are used as plural nouns but feminine:

brokastis – breakfast

pusdienas – dinner

vakariņas – supper

The Declension of the Noun

11. In Latvian there are six declensions and seven cases:

locījums	a case
Nominatīvs (N.) kas?	Nominative – who? what?
Ģenitīvs (Ģ.) kā?	Genitive – whose?
Datīvs (D.) kam?	Dative – whom?
Akuzatīvs (A.) ko?	Accusative – who? whom?
Instrumentālis (I.) ar ko?	Instrumentalis – with whom?/what?
Lokatīvs (L.) kur? (kad?)*	Locative – where? (when?)*
Vokatīvs (V.) – !	Vocative – ! (a form of an address)

* Lokatīvs may have also the temporal meaning (kad? – vasarā – when? – in summer)

There are six declensions in Latvian:

pirmā deklinācija (the first declension) – masculine	-s, -š	-i
otrā deklinācija (the second declension) – masculine	-is	-i
trešā deklinācija (the third declension) – masculine	-us	-i
ceturtnā deklinācija (the fourth declension) – feminine	-a	-as
piektā deklinācija (the fifth declension) – feminine	-e	-es
sestā deklinācija (the sixth declension) – feminine	-s	-is

The Table of the Declension of the Noun

vienskaitlis vīriešu dzimte			vienskaitlis sieviešu dzimte				
I	II	III	IV	V	VI		
N. kas?	-s, -š	-is	-us	N. kas?	-a	-e	-s
Ģ. kā?	-a	* -a	-us	Ģ. kā?	-as	-es	-s
D. kam?	-am	-im	-um	D. kam?	-ai	-ei	-ij
A. ko?	-u	-i	-u	A. ko?	-u	-i	-i
I. ar ko?	-u	-i	-u	I. ar ko?	-u	-i	-i
L. kur?	-ā	-ī	-ū	L. kur?	-ā	-ē	-ī
V.!	-s!	-i!	-u!	V.!	-a!	-e!	-s!
daudzskaitlis vīriešu dzimte			daudzskaitlis sieviešu dzimte				
N. kas?	-i	*-i	-i	N. kas?	-as	-es	-is
Ģ. kā?	-u	*-u	-u	Ģ. kā?	-u	*-u	*-u
D. kam?	-iem	*-iem	-iem	D. kam?	-ām	-ēm	-īm
A. ko?	-us	*-us	-us	A. ko?	-as	-es	-is
I. ar ko?	-iem	*-iem	-iem	I. ar ko?	-ām	-ēm	-īm
L. kur?	-os	*-os	-os	L. kur?	-ās	-ēs	-īs
V.!	-i!	*-i!	-i!	V.!	-as!	-es!	-is!

Following the sample of the first declension (masculine) – **-s, -š** and the sample of the fourth declension (feminine) – **-a** you are sure to be able to decline

- adjectives with the indefinite endings or inflections (liels, garš, liela, gara)

- ordinal numerals (viens, viena)
- many pronouns (viņš, viņa, kurš, kura)

Līdzskaņu mija

Nouns of the second declension (-is) have alternation of consonants in genitive (singular) and all the cases in plural.

The same alternation of consonants takes place in nouns of the fifth and sixth declension (-e, -s) in genitive (plural) but you should remember that there are some exceptions to this rule.

N.	Viensk. ģen.	Daudzsk. nom.
b > bj gulbis	gulbja	gulbji
m > mj prāmis	prāmja	prāmji
p > pj skapis	skapja	skapji
v > vj šķīvis	šķīvja	šķīvji
l > ļ gailis	gaiļa	gaiļi
n > ņ līmenis	līmeņa	līmeņi
c > č līcis	līča	līči
d < ž brīdis	brīža	brīži
dz > dž pusaudzis	pusaudža	pusaudži
s > š trusis	truša	truši
t > š zutis	zuša	zuši
z > ž nazis	naža	naži

The same alternation of consonants takes place in some forms of the verb and other parts of speech.

- Consulting the table of the alternation of consonants form genitive case (ģenitīvs) of the plural:

sēnes Mežā ir daudz sēņu.

egles, priedes Mežā ir daudz eg..u un prie..u.

bites Man garšo bi..u medus.

biļetes Kasē vairs nav biļe..u.

karotes, naži, šķīvjī, glāzes Uz galda ir daudz karo..u, na..u, šķīv..u, glā..u.

zivis Šeit ir daudz ziv..u.

Some notes on usage of noun cases

Nominatīvs (kas?)

1. **Nominatīvs** is used as a predicate in the sentence:

Šis alus (kas?) ir labs.

Brālis (kas?) raksta.

2. **Nominatīvs** is used after the verb in debitive mood:

Jāpērk grāmata (kas?).

Jāapskata Vecrīga (kas?).

Ģenitīvs (kā?)

1. **Ģenitīvs** is used in the role of the attribute. In English, as a rule, possessive case is used with an apostrophe' or of phrase:

brāļa grāmata – a brother's book
uzņēmuma vadītāja – an enterprise's manager
cirka direktors – the circus' director
Rīgas dzelzceļa stacija – the railway station of Riga
Doma laukums – the Dome Square
latviešu valoda – the Latvian language
putnu ligzdas – birds' nests

2. **Ģenitīvs** is used in street names:

Brīvības iela
Raiņa bulvāris
Marijas iela

3. **Ģenitīvs** is used in names, surnames, titles together with the words “kungs, kundze” when addressing:

Bērziņš – Bērziņa kungs!
Bērziņa – Bērziņas kundze!
Kaspars – Kaspara kungs!
Ilga – Ilgas kundze!
ministrs – ministra kungs!
ministre – ministres kundze!

4. **Ģenitīvs** is also used after the words **nav, trūkst, maz, pietiek, daudz**:

nav laika – have no time
trūkst naudas – lack money
maz draugu – few friends
pietiek laika – have enough time
daudz draugu – many friends

5. **Ģenitīvs** is used with the prepositions **aiz, bez, no, pēc, pie, pirms, uz, virs, zem** if a noun is in the singular:

aiz galda – behind the table
pie galda – at the table
uz galda – on the table
virs galda – above the table
zem galda – under the table
pēc stundas – in an hour
pirms gada – a year ago
bez naudas – without money
no Rīgas – from Riga
no koka – (made) of wood

Datīvs (kam?)

1. **Datīvs** is used to express belonging:

Kārlim (D.) ir māsa. Kārlis (N.) has a sister.

2. **Datīvs** is used after the prepositions **līdz, pa** if a noun is in the singular:

Līdz Rīgai – to Riga

līdz vakaram – till evening

pa diviem uzreiz – two at a time

3. **Datīvs** is used with prepositions if nouns are in the plural:

uz galdiem – on the tables

pēc diviem mēnešiem – after two months

It should be borne in mind that different cases are used with one and the same preposition depending in which number – singular or plural – is the noun:

uz galda (Ģ.) – on the table

uz galdiem (D.) – on the tables

Akuzatīvs (ko?)

1. **Akuzatīvs** is used with transitive verbs as an object:

nopirkt (ko?) pienu (A.), maizi (A.)

to buy (what?) milk, bread

redzēt (ko?) draugus (A.), jūru (A.)

to see (what?) friends, sea

lasīt (ko?) vēstuli (A.), grāmatu (A.)

to read (what?) a letter, a book

2. **Akuzatīvs** is used after the prepositions **ap, gar, pār, starp, pret, uz** (direction) if a noun is in the singular;

gar mežu – along the wood

pār tiltu – across the bridge

pret vēju – against the wind

uz Latviju, Ameriku – to Latvia, America

Instrumentālis (ar ko?)

Instrumentālis is used with the preposition **ar**. Actually this case may be dropped as unnecessary. In the singular the noun has the same ending as in **akuzatīvs** whereas in the plural – as in **datīvs**. The only difference is intonations but all this may be neglected. Just some examples:

dzert kafiju ar balzamu – to drink coffee with balsam

braukt ar vieglo automašīnu – to go by car

nodarboties ar sportu – to go in for sports

Lokatīvs (kur?, kad?)

Lokatīvs indicates a place or time and is never used with prepositions:

dzīvot (kur?) Rīgā, Tukumā, Saldū, Saulkrastos – to live in (where?) Riga, Tukums, Saldus, Saulkrasti;

atpūsties (kur?) Jūrmalā (kad?) rudenī – to have a rest in (where?) Jūrmala (when?) in autumn.

The vowel in the ending in **lokatīvs** is long: vakarā, pavasarī, dienā, pastā, upē, valstī, mājās, upēs, valstīs.

Bear in your mind!

brokastis, brokastīs – breakfast, for the breakfast

pusdienas, pusdienās – dinner, for the dinner

vakariņas, vakariņās – supper, for the supper

The names of seasons, months, days of the week and their forms in **lokatīvs**:

kas?	kad?	what?	when?
ziema	ziemā	winter	in winter
pavasaris	pavasārī	spring	in spring
vasara	vasarā	summer	in summer
rudens	rudenī	autumn	in autumn
janvāris	janvārī	January	in January
februāris	februārī	February	in February
marts	martā	March	in March
aprīlis	aprīlī	April	in April
maijs	maijā	May	in May
jūnijs	jūnijā	June	in June
jūlijs	jūlijā	July	in July
augusts	augustā	August	in August
septembris	septembrī	September	in September
oktobris	oktobrī	October	in October
novembris	novembrī	November	in November
decembris	decembrī	December	in December

pirmdiena, pirmdien, pirmdienās – Monday, on Monday, on Mondays

otrdiena, otrdien, otrdienās – Tuesday, on Tuesday, on Tuesdays

trešdiena –...

ceturtdiena

piektdiena

sestdiena

svētdiena

Vokatīvs (the case form for addressing)

1. The case form of **vokatīvs** may coincide with the form of **nominatīvs**:

tēvs (N.) tēvs!; or tēv! (V.)

2. The nouns of the second declension in **vokatīvs** in most cases have the ending **-i**:

Jānis – Jāni!

Vilnis – Vilni!

Kārlis – Kārli!

Some examples

Iepazīstieties, tas ir Jānis (N. kas?).

Tas ir Jāņa (Ģ. kā?) tētis.

Jānim (D. kam?) ir suns.

Es redzu Jāni (A. ko?).

Mēs ar Jāni (I. ar ko?) brauksim uz laukiem.

Tas Jānī izsauc dusmas.

Jāni (V.), nāc mājās!

Read and listen to the forms of addresses and greetings when meeting in the texts of the script!

Memorize the forms when getting acquainted (*Lidostā, Vakariņas*)

Read and listen to the dialogue, name the relatives of Kaspars. Name them using the forms of addressing (*Mīļā māt!, Dārgie bērni!*).

• **Translate!**

1. Tā ir Vecrīga.

Tas ir Doma laukums.

Tie ir Zviedru vārti.

Tas ir Pulvertornis.

Tas ir Brīvības piemineklis.

2. Mēs gaidām ciemiņus no Amerikas (Krievijas, Lietuvas, Igaunijas, Zviedrijas).

3. Ilga atbrauca uz Latviju kopā ar ģimeni (ar vīru, ar brāli, ar māsu, ar vecākiem, ar vecmāmiņu).

4. Nopirksim puķes ciemiņiem (radniekiem, draugiem, brālim, mātai, mammai, tēvam)!

5. Kaimiņiem (radniekiem) ir skaists dzīvoklis.

6. Ernā brālis dzīvo Ventpilī (Jelgavā, Saulkrastos, Siguldā).

7. Šeit ir Melngalvju nams.

8. Vai Krūmiņa kungs ir mājās?

9. Atnesiet, lūdzu, zivju salātus, piena zupu, zemeņu saldējumu, Rīgas alu!

10. Es dzīvoju Aleksandra Čaka (Gogoļa, Turgeņeva, Krišjāņa Barona, Merķeļa) ielā.

11. Mēs vasarā (pavasārī, ziemā, rudenī) atpūšamies laukos (jūrmalā, vasarnīcā, kalnos, dienvidos).

12. Es gribu nopirkt miltus (putraimus, gaļu, zivis, siļķi, biezpienu, zemenes, avenes).

It is useful to memorize the following ways of forming nouns:

1. To denote a person with suffixes:

-ējs, -ēja

pārdevējs, pārdevēja – a shop assistant

pircējs, pircēja – a buyer

-tājs, -tāja

skolotājs, skolotāja – a teacher

slēpotājs, slēpotāja – a skier

-nieks, -niece

strādnieks, strādniece – a worker

zemnieks, zemniece – a peasant

-inieks, -iniece

darbinieks, darbiniece – an employee

laucinieks, lauciniece – a countryman, a countrywoman

-ietis, -iete

latvietis, latviete – a Latvian

lietuvietis, lietuviete – a Lithuanian

but

igauņis, igauņiete – an Estonian

zviedrs, zviedriete – a Swede

krievs, krieviete – a Russian

2. To denote a place:

-ija

Latvija, Krievija, Igaunija

-nīca

slimnīca, darbnīca

-tava

noliktava, frizētava

3. To denote abstract quality or state:

-ība

ticība, cerība, mīlestība

-ums

godīgums, skopums, slinkums

4. To denote a diminutive form:

-iņš

(the first declension)

sols – soliņš

dēls – dēliņš

koks – kociņš

-iņa

(the fourth declension)

māja – mājiņa

māsa – māsiņa

roka – rociņa

-ītis

(the second declension)

brālis – brālītis

Juris – Jurītis

sainis – sainītis

-īte

(the fifth declension)

maize – maizīte

saule – saulīte

lelle – lelliņa

-tiņa, -sniņa

(the sixth declension)

balss – balstiņa

sirds – sirsniņa

Compound Nouns

Compound nouns have two stems and there is no connecting vowel among them. these words are never written with a hyphen.

koncertu (Ģ.) zāle – koncertzāle (a concert hall)

ērģeļu (Ģ.) mūzika – ērģelmūzika (organ music)

tēvu (Ģ.) zeme – tēvzeme (a fatherland)

galvas (Ģ.) pilsēta – galvaspilsēta (a capital)

- Find compound nouns in the text of the script. Translate these words.

The Formation of Nouns with the Help of Prefixes

at + tālums   attālums

aiz + domas   aizdomas

bez + darbs   bezdarbs

ap + vidus   apvidus

iz + eja   izeja

ie + eja	ieeja
pār + eja	pāreja
pie + eja	pieeja
pa + saule	pasauļe
sa + skaņa	saskaņa
uz + ticība	uzticība

Prefixes are used to form verbs (atbraukt, aizbraukt, izbraukt...) and other parts of speech as well.

- **Find in the script, write out, translate nouns having been formed with prefixes. Memorize these words.**
- **Write out proper names you can find in the text of the dialogues. Pay attention to their spelling.**
- **Check your knowledge by selecting the right variant.**

1. Man patīk.....
  - a) mana darba
  - b) manu darbu
  - c) mans darbs
2. Es dzīvoju.....
  - a) Salaspili
  - b) Salaspilī
  - c) Salaspils
3. Mēs skatījāmies..... par dzīvniekiem
  - a) filmā
  - b) filma
  - c) filmu
4. Viņš brauc uz.....
  - a) Maskavu
  - b) Maskavā
  - c) Maskava
5. Kārlis nopirka ziedus..
  - a) māte
  - b) mātei
  - c) māti
6. Kurā mājā ir jūsu.....?
  - a) dzīvokļa
  - b) dzīvoklis
  - c) dzvoklī
7. Apsveicu Jūs.....
  - a) svētkiem
  - b) svētkos
  - c) svētkus
8. Es nopirku... un...
  - a) maizi a) piens
  - b) maize b) piena
  - c) maizei c) pienu
9. Juris brauc ar...
  - a) mašīna
  - b) mašīnā
  - c) mašīnu

10. Cienījamā..

- a) Eglītis kundze!
- b) Eglīte kundze!
- c) Eglītes kundze!

The right answers are as follows: 1.c, 2. b, 3. c, 4. a, 5. b, 6. b, 7. b, 8. a, c, 9. c, 10. c.

The noun in Latvian has three genders (few nouns are used in the common gender), two numbers, six declensions and seven cases.

ĪPAŠAĪBAS VĀRDS THE ADJECTIVE

1. The adjective in Latvian has endings of two sorts:

nenoteiktā galotne – the indefinite ending

N. kas?	masculine	feminine
singular	-s, -š	-a
plural	-i	-as

noteiktā galotne – the definite ending

N. kas?	masculine	feminine
singular	-ais	-ā
plural	-ie	-ās

zils zīmulis – a blue pencil

zilais zīmulis – the blue pencil

sarkana roze – a red rose

sarkanā roze – the red rose

zili zīmuļi – blue pencils

zilie zīmuļi – the blue pencils

sarkanās rozes – red roses

sarkanās rozes – the red roses

2. The adjectives with the indefinite ending are declined as nouns (masculine, the first declension; feminine, the fourth declension)

- Choose adjectives and attune to the case and the number of the noun.

melns – black

balts – white

neliels – not big

dzeltens – yellow

godīgs – honest

ērts – comfortable

jauns – new, young

mazs – little, small

labs – good

Man ir...soma.

Kāpēc tev nav... automašīnas?

Pasniedziet, lūdzu,... gabaliņu tortes!

Es vēlos... kaķi.

Man patīk strādāt ar... cilvēkiem.

Ar ko var aizbraukt uz Jūrmalu?

ar... elektrovilcienu

ar... kuģīti

ar.. velosipēdu

ar.....

3. THE **INDEFINITE** ENDING IS USED

3. 1. With an unknown object having been mentioned for the first time:

Pilsētā atvēra jaunu veikalu.

3. 2. After the following pronouns:

kāds, kāda – what

tāds, tāda – such

Pa ielu aizbrauca kāda melna mašīna.

3. 3. When an adjective is a part of the predicate:

Vakars ir silts.

4. The **definite** ending is used with already known object which has been mentioned before:

Es nopirku jaunu somu. Jaunā soma ir laba.

4. 1. After the pronouns:

mans mans labais draugs

mana mana labā draudzene

tavs tavs mazais brālis

tava tava mazā māsa

mūsu mūsu mīļie vecāki

jūsu jūsu mīļās māsas

jūsu lielie dēli

jūsu lielās meitas

viņa viņa ērtais dzīvoklis

viņa ērtā istaba

viņas viņas skaistais dārzs

viņas skaistā meitiņa

viņu viņu gudrais bērns

viņu labā vecmāmiņa

šis šis baltais kreklis

šī šī baltā šalle

tas tas sarkanais zīmulis

tā tā sarkanā roze

4. 2. When addressing someone:

Mīļā māsa! Dear sister! (in letters *Dear sister*,)

Dārgais draugs! Dear friend!

4. 3. If a noun and an adjective form one single notion:

Melnā jūra – the Black Sea

baltie ceriņi – white lilac

- **Compare!**

skaista roze – šī skaistā roze
 sarkana roze – tā sarkanā roze
 a beautiful rose – this beautiful rose
 a red rose – that red rose
 skaistas rozes – šīs skaistās rozes
 sarkanas rozes – tās sarkanās rozes
 beautiful roses – these beautiful roses
 red roses – those red roses

The declension of adjectives with the definite ending

labais draugs – the good friend   labā māsa – the good sister

vienskaitlis			
vīriešu dzimte	masculine	sieviešu dzimte	feminine
N. labais draugs	-ais	labā māsa	-ā
Ģ. labā drauga	-ā	labās māsa	-ās
D. labajam draugam	-ajam	labajai māsai	-ajai
A. labo draugu	-o	labo māsu	-o
I. ar labo draugu	-o	ar labo māsu	-o
L. labajā draugā	-ajā	labajā māsā	-ajā
V. labais draugs!	-ais	labā māsa!	-ā
vienskaitlis			
N. labie draugi	-ie	labās māsas	-ās
Ģ. labo draugu	-o	labo māsu	-o
D. labajiem draugiem	-ajiem	labajām māsām	-ajām
A. labos draugus	-os	labās māsas	-ās
I. ar labajiem draugiem	-ajiem	ar labajām māsām	-ajām
L. labajos draugos	-ajos	labajās māsās	-ajās
V. labie! draugi!	-ie	labās māsas	-ās

According to this pattern you can easily inflect the ordinal numbers, e. g.:
 pirmais, pirmā – the first

- **Change the adjectives in accordance with the text using the definite ending!**

A. Hallo! Anita?
 B. Jā,... (mīļa) Ērika, Anita klausās.
 A. Vai tu zini, ka mūsu... (dārga) vecmāmiņai rīt ir (liela) jubileja?
 B. Protams, rīt viņai ir dzimšanas diena.
 A. Cik gadu paliek mūsu (dārga) jubilārei?
 B. Astoņdesmit.
 A. Kā mēs apsveiksim savu... (dārga vecmāmiņu)?
 B. Dāvināsim... (baltas) rozes!
 A. Lieliski! Šie... (balti) ziedi būs par... (balts) mūžu.

- **Finish the sentences with the adjectives either with the indefinite or the definite ending!**

A. Kam jūs vēlaties dāvināt šos ziedus?
 B. Skaist... meitenei.
 A. Vai šai skaist... jaunkundzei, ar kuru jūs kopā ceļojat?
 B. Protams, ziedi patīk katrai sievietei.

Uzdāvēini man skaistu (A.) rozi!
Paskaties uz šo skaisto (A.) rozi!

Ieliksim vāzē dzelten... (A.) ziedu!
Vai tev patīk mani dzelten... (N.) ziedi?

Sagaidīsim draugus ar skaist... (I.) neļķēm!
Mūsu skaist... (N.) neļķes viņiem patiks.

Nopērc, lūdzu, sarkan... (A.) asteres!
Ar šīm sarkan... (I.) asterēm es apsveikšu draugus.

No šiem balt... (Ģ.), dzelten... (Ģ.) un sarkan... (Ģ.) ziediem var veidot skaist... (A.) ziedu kompozīciju.

Read the dialogue of the script! Name the adjectives with the definite ending!

- **The adjectives which are used quite often. You can add some more.**

Krāsas		Colours	
balts, -a	white	melns	black
zils	blue	brūns	brown
sarkans	red	dzeltens	yellow
zaļš	green	violet	violet

Produktu īpašības		Qualities of food-stuffs	
svaigs, -a	fresh	saus	dry
salds	sweet	sāļš	salty
rūgts	bitter	skābs	sour
ciets	hard	mīksts	soft

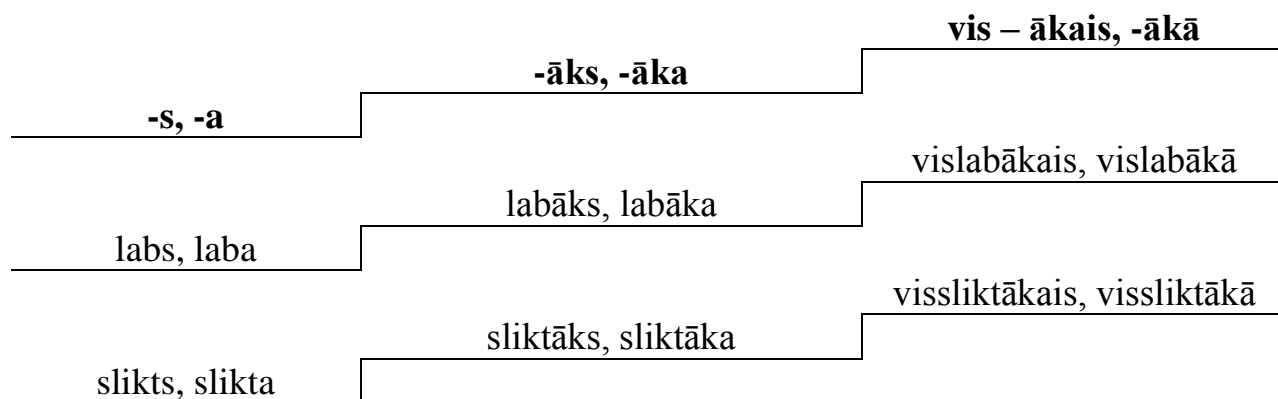
Laika apstākļi		Weather conditions	
silts, -a	warm	auksts	cold
vēss	cool	karsts	hot
saulains	sunny	lietains	rainy

Cilvēka rakstura īpašības		Human traits	
labs, -a	good	godīgs*	honest
slikts	bad	kārtīgs	accurate
skops	stingy	taupīgs	thrifty
slinks	lazy	tīrīgs	neat
laipns	kind	centīgs	hard-working

*The long vowel ī is used always in the adjectives with suffixe -īgs

The Degrees of Comparison of Adjectives

pamata – the positive

pārākā – the comparative

vispārākā – the superlative

labs – labāks – vislabākais

good – better – the best

laba – labāka – vislabākā

good – better – the best

labi – labāki – vislabākie

good – better – the best

labas – labākas – vislabākās

good – better – the best

*The long vowel ā is used in the suffixes when forming the degrees of comparison of adjectives.

• Form the degrees of comparison!

I	II	III
skaists	skaistāks	visskaistākais
silts	.....	.....
auksts	.....	.....
jauks	.....	.....
karsta	karstāka	viskarstākā
godīga	.....	.....
tīrīga	.....	.....
laimīga	.....	.....

LOKĀMAIS DIVDABIS

The Participle

Just like an adjective the declinable (inflective) participle has both the indefinite and the definite endings and it is declined and attuned to the attributive word.

-ošs, -oša
-ošais, -ošā

plaukstošs koks – a tree opening its buds

plaukstošais koks – the tree opening its buds

plaukstoša roze – a rose which is blossoming out
plaukstošā roze – the rose which is blossoming out

-ams, -ama
-amais, -amā

ēdams ābols – an eatable apple (which may be eaten)
ēdamais ābols – the edible apple
ēdama oga – an eatable berry (which may be eaten)
ēdamā oga – the edible berry

-āms, -āma
-āmais, -āmā

gaidāms viesis – a guest being expected
gaidāmais viesis – the guest being expected
gaidāma viešņa – a guest (she) being expected
gaidāmā viešņa – the guest (she) being expected

-ts, -ta
-tais, -tā

adīts cimds – a knitted mitten
adītais cimds – the knitted mitten
adīta šalle – a knitted scarf
adītā šalle – the knitted scarf

-is, -usi
-ais, -usī

pieredzējis ārsts – an experienced doctor
pieredzējušais ārsts – the experienced doctor
pieredzējusi ārste – an experienced doctor (she)
pieredzėjusī ārste – the experienced doctor (she)

*The participle endings in **-is, -usi** are used to form the perfect tenses:

Es esmu lasījis (masculine). I have read.

Es esmu lasījusi (feminine). I have read.

There are also undeclinable (uninflective) participles in Latvian:

-dams, -dama,
-dami, -damas

Strādādams (masculine) es dziedu. Working/while working I am singing.
Strādādama (feminine) es dziedu. Working/while working I am singing.
Strādādami (masculine, plural) mēs dziedam. Working/while working we are singing.
Strādādamas (feminine, plural) mēs dziedam. Working/while working we are singing.

-ot

Strādājot es dziedu. Working I am singing.

-am, -ām

Es nekad neredzu viņu strādāj**am**. I never see him (her) working.

Es nekad neredzu viņu las**ām**. I never see him (her) reading.

APSTĀKĻA VRDS THE ADVERB

Kad? When?	Kur? Where?	Kā? How?
---------------	----------------	-------------

1. AS A RULE, ADVERBS POINT TO A PLACE, TIME, A CAUSE, A REASON, THE WAY OF DOING, ETC.

Šodien (kad?) ir labs laiks.

Today (when?) we have nice weather.

Šajā dzīvoklī (kur?) nav tālruņa.

There is no telephone in this flat (where?).

Mašīna brauc ātri (kā?).

The car goes fast (how?).

• **Translate!**

Kā jūs jūtaties? Labi!

Vai tas ir tuvu? Nē, tālu.

Brauksim ātri!

You should pay attention to the forms of adverbs and adjectives which are identical.

Compare:

Labi (kādi?) zēni.

Good boys.

Zēni mācās **labi** (kā?).

Boys learn well.

2. THE ADVERBS USED MOST FREQUENTLY ARE AS FOLLOWS:

kad?		kur?		kā?	
kad	when	pa labi	to the right	ātri	fast
tad	then	pa kreisi	to the left	lēni	slowly
agri	early	pāri	across	labi	well
vēlu	late	šeit	here	slikti	badly
šodien	today	tur	there	klusī	silently
vakar	yesterday	kur	where	skaļi	loudly
rīt	tomorrow	nekur	nowhere	mierīgi	quietly
dažreiz	sometimes	tuvu –	near	pēkšņi	suddenly
nekad	never	tālu	far	bieži	often
tagad	now	iekšā	in	veikli	in a nimble way
tūlīt	immediately	ārā	out	vienkārši	simply
vēl	still	augšā	up	skaisti	beautifully
vienmēr	always	apakšā	below	jauki	nicely
sen	long ago				

The adverbs **daudz**, **maz** denote the indefinite amount and the noun is in **ģenitīvs**:

Man ir **maz** naudas (Ģ.). I have little money.

Man ir **daudz** naudas (Ģ.). I have much money.

Some adverbs can introduce interrogative sentences:

Kur tu ej? Where are you going?

Kad jūs braucat? When do you go?

Kāpēc mēs braucam? Why do we go?

- **Complete the sentences using the appropriate adverbs!**

kad?

Vilciens pienāk....

Es vakar ieradās darbā....

... vakariņas es ēdu mājās.

kur?

Ejiet, lūdzu,...!

Muzejs atrodas....

Nāciet, lūdzu,...!

kā?

Šeit ir ļoti....

Runājiet, lūdzu,...!

Tas ir ļoti....

Iesim...!

3. THE FORMATION OF THE DEGREES OF COMPARISON OF ADJECTIVES

The comparative degree is formed from the positive degree:

lab + āk = **labāk** (better)

The superlative degree is formed from the comparative degree:

vis + labāk = **vislabāk** (the best)

- **Form the degrees of the comparison of adjectives!**

	ātrāk	visātrāk
ātri		_____
mierīgi	_____	_____
tālu	_____	_____
skaisti	_____	_____
vēlu	_____	_____
agri	_____	_____

viekli _____
_____

jauki _____
_____

bieži _____
_____

• **Find the adverbs in the script!**

• **Choose the right version!**

1. Ejiet, lūdzu,...!

a) uz kreiso b) kreisais c) pa kreisi

2. Man ir....gleznu.

a) daudzas b) daudz c) daudzu

3. Es ceļos...

a) agra b) agrs c) agri

4.... mēs iesim uz teātri.

a) vakar b) šodien c) nekad

5. Nāciet, lūdzu,...!

a) projām b) ārā c) iekšā

6. Bija ļoti...ar jums iepazīties.

a) patīkami b) patika c) patīkams

7.... es biju viesos.

a) vakars b) vakar c) rīt

8. Jūs braucat ļoti....

a) labi b) laba c) labs

9. Iesim...!

a) lēnais b) lēnu c) lēnām

The right answers:

1. c, 2. b, 3. c, 4. b, 5. b, c, 6. a, 7. b, 8. a, 9. c.

DARBĪBAS VĀRDS THE VERB

As in almost all the languages the verb is the most complicated part of speech.

1. THE FOLLOWING HINTS SHOULD BE BORN IN ONE'S MIND.

In dictionaries the verbs are given, as a rule, in the form of the infinitive (**nenoteiksmē**).

In the infinitive the verb names the action, not pointing to time, person, number. It answers to the question “what to do?”

The infinitive of Latvian verbs end in **-t** or **-ties** (the reflexive verbs):

Tiešie darbības vārdi

iet – to go
dzīvot – to live
dot – to give

vēlēties – to wish
priecāties – to enjoy

*A vowel before the endings **-t**, **-ties** is always a long one, e.g., strādāt, redzēt, rakstīt, mazgāties, iepazīties, dabūt, sasveicināties.

The verb in the Latvian language has:

- 3 personas – 3 persons
- 2 skaitļi – 2 numbers
- 3 vienkāršie laiki – 3 indefinite tenses
- 3 saliktie laiki – 3 perfect tenses
- 3 konjugācijas – 3 conjugations
- 3 pamatformas – 3 principal forms
- 5 izteiksmes – 5 moods

Persons and Numbers

vienskaitlis (the singular)		daudzskaitlis (the plural)	
1. persona	es	1. persona	mēs
1st person	I	1st person	we
2. persona	tu	2. persona	jūs
2nd person	you	2nd person	you
3. persona	viņš, viņa	3. persona	viņi, viņas
3rd person	he, she	3rd person	they

The direct verbs and reflexive verbs share the same endings in all the conjugations

Tiešie darbības vārdi (-t)

tagadne

vienskaitlis		daudzskaitlis	
1. pers.	es... -u	1. pers.	mēs... -am, (-ām)
2. pers	tu... -, -i	2. pers	jūs... -at, (-āt)
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas... -, (-a)		

pagātne

vienskaitlis		daudzskaitlis	
1. pers.	es... -u	1. pers.	mēs... -ām
2. pers	tu... -i	2. pers	jūs... -āt
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas... -a		

nākotne

vienskaitlis		daudzskaitlis	
1. pers.	es...-š <u>u</u>	1. pers.	mēs... -š <u>im</u>
2. pers	tu...-š <u>i</u>	2. pers	jūs... -š <u>iet</u>
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas...		-s

Atgriezeniskie darbības vārdi (-ties)

tagadne

vienskaitlis		daudzskaitlis	
1. pers.	es...-o <u>s</u>	1. pers.	mēs... -ā <u>mies</u> , (-ā <u>mies</u>)
2. pers	tu... -i <u>es</u>	2. pers	jūs... -ā <u>ties</u> , (-ā <u>ties</u>)
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas...		-a <u>s</u> , (-ā <u>s</u>)

pagātne

vienskaitlis		daudzskaitlis	
1. pers.	es...-o <u>s</u>	1. pers.	mēs... -ā <u>mies</u>
2. pers	tu... -i <u>es</u>	2. pers	jūs... -ā <u>ties</u>
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas...		-ā <u>s</u>

nākotne

vienskaitlis		daudzskaitlis	
1. pers.	es...-š <u>os</u>	1. pers.	mēs... -š <u>imies</u>
2. pers	tu...-š <u>ies</u>	2. pers	jūs... -š <u>ieties</u>
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas...		-š <u>ies</u>

The endings of the persons change depending on a person, time, number and the conjugation of the verb.

THERE ARE THREE MAIN PRINCIPAL FORMS OF THE VERB IN THE LATVIAN LANGUAGE

1. The stem of the infinitive – the form of the verb without the ending **-t, -ties**;
ceļ - t, dzīvo - t, strādā - t, īrē - t, dāvinā - t, lasī - t, redzē - t.

This form is used to form the future tense.

2. The stem of the present indefinite tense – the form of the first person in the singular, the present indefinite tense without the ending **-u**:
es ceļ - u, dzīvoj - u, strādāj - u, īrēj - u, dāvin - u, las - u, redz - u.

3. The stem of the past indefinite tense – the form of the first person in the singular, the past indefinite tense without the ending **-u**:

es cēl - u, dzīvoj - u, strādāj - u, īrēj - u, dāvināj - u, lasīj - u, redzēj - u.

The stem of the verb tells you the conjugation the verb belongs to.

The Conjugation of the Verb

Conjugation	Characteristic Features	Examples
I	<p>one syllable in the infinitive (not counting the prefix and the ending of the reflexive verb -ties)</p> <p>the vowel and consonant shift takes place in the stem</p>	<p>pirkt, celt</p> <p>pirkt, pērku, pirku celt, ceļu, cēlu</p>
II	<p>they are formed with the help of the suffix -ā-, -ē-*, -o- (sometimes -ī-).</p> <p>They have -j- in the first person of the present indefinite tense; the stem of the first person in the present indefinite tense coincides with the first person in the past indefinite tense (the number of syllables is identical)</p>	<p>strādāt, dzīvot, spēlēt, es strādāju, dzīvoju, spēlēju, <i>pres.</i> es strādāju, dzīvoju, spēlēju, <i>past</i></p>
III	<p>they are formed with the suffix -ē-*, -ī-, -inā-; in the forms of the present indefinite tense there is no -j-</p>	<p>redzēt*, lasīt, dāvināt</p>
* the verbs of conjugation II and III can have -ē-		

The Examples of Conjugation of the Verb

būt (to be) – **esmu, biju, būšu**
(the auxiliary verb)

tagadne

1. pers.	es esmu	mēs esam
2. pers.	tu esi	jūs esat
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	ir

pagātne

1. pers.	es biju	mēs bijām
2. pers.	tu biji	jūs bijāt
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	bija

nākotne

1. pers.	es būšu	mēs būsim
2. pers.	tu būsi	jūs būsiet
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	būs

iet (to go) – **eju, gāju, iešu**
(the irregular verb)

tagadne

1. pers.	es eju	mēs ejam
2. pers.	tu ej	jūs ejat
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	iet

pagātne

1. pers.	es gāju	mēs gājām
2. pers.	tu gāji	jūs gājāt
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	gāja

nākotne

1. pers.	es iešu	mēs iesim
2. pers.	tu iesi	jūs iesiet
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	ies

dot (to give) – **dodu, devu, došu**
(the irregular verb)

tagadne

1. pers.	es dodu	mēs dodam
2. pers.	tu dod	jūs dodat
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	dod

pagātne

1. pers.	es devu	mēs devām
2. pers.	tu devi	jūs devāt
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	deva

nākotne

1. pers.	es došu	mēs dosim
2. pers.	tu dosi	jūs dosiet
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	dos

The Verbs of Conjugation I

nākt (to come) – **nāku, nācu, nākšu**

tagadne

1. pers.	es nāku	mēs nākam
2. pers.	tu nāc	jūs nākat
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	nāk

pagātne

1. pers.	es nācu	mēs nācām
2. pers.	tu nāci	jūs nācāt
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	nāca

nākotne

1. pers.	es nākšu	mēs nāksim
2. pers.	tu nāksi	jūs nāksiet
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	nāks

prast (to know, can) – **protu, pratu, pratišu**

tagadne

1. pers.	es protu	mēs protam
2. pers.	tu proti	jūs protat
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	prot

pagātne

1. pers.	es pratu	mēs pratām
2. pers.	tu prati	jūs pratāt
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	prata

nākotne

1. pers.	es pratišu	mēs pratīsim
2. pers.	tu pratīsi	jūs pratīsiet
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	pratīs

The Verbs of Conjugation II

-ot dzīvot (to live) – **dzīvoju, dzīvoju, dzīvošu**

tagadne

1. pers.	es dzīvoju	mēs dzīvojam
2. pers.	tu dzīvo	jūs dzīvojat
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	dzīvo

pagātne

1. pers.	es dzīvoju	mēs dzīvojām
2. pers.	tu dzīvoji	jūs dzīvojāt
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	dzīvoja

nākotne

1. pers.	es dzīvošu	mēs dzīvosim
2. pers.	tu dzīvosi	jūs dzīvosiet
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	dzīvos

-āt strādāt (to work) – **strādāju, strādāju, strādāšu**

tagadne

1. pers.	es strādāju	mēs strādājam
2. pers.	tu strādā	jūs strādājat
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	strādā

pagātne

1. pers.	es strādāju	mēs strādājām
2. pers.	tu strādāji	jūs strādājāt
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	strādāja

nākotne

1. pers.	es strādāšu	mēs strādāsim
2. pers.	tu strādāsi	jūs strādāsiet
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	strādās

-ēt īrēt (to hire) – īrēju, īrēju, īrēšu

tagadne

1. pers.	es īrēju	mēs īrējam
2. pers.	tu īrē	jūs īrējat
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	īrē

pagātne

1. pers.	es īrēju	mēs īrējām
2. pers.	tu īrēji	jūs īrējāt
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	īrēja

nākotne

1. pers.	es īrēšu	mēs īrēsim
2. pers.	tu īrēsi	jūs īrēsiet
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	īrēs

↓Note

Only the verbs of conjugation II have the ending -ot (-oties) and -āt (-āties), and three verbs of conjugation III (zināt, raudāt, dziedāt).

The Verbs of Conjugation III

-ināt dāvināt (to make a present) – dāvinu, dāvināju, dāvināšu

tagadne

1. pers.	dāvinu	mēs dāvinām
2. pers.	tu dāvini	jūs dāvināt
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	dāvina

pagātne

1. pers.	es dāvināju	mēs dāvinājām
2. pers.	tu dāvināji	jūs dāvinājāt
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	dāvināja

nākotne

1. pers.	es dāvināšu	mēs dāvināsim
2. pers.	tu dāvināsi	jūs dāvināsiet
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	dāvinās

-īt lasīt (to read) – lasu, lasīju, lasīšu

tagadne

1. pers.	es lasu	mēs lasām
2. pers.	tu lasi	jūs lasāt
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	lasa

pagātne

1. pers.	es lasīju	mēs lasījām
2. pers.	tu lasīji	jūs lasījāt
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	lasīja

nākotne

1. pers.	es lasīšu	mēs lasīsim
2. pers.	tu lasīsi	jūs lasīsiet
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	lasīs

-ēt redzēt (to see) – redzu, redzēju, redzēšu

tagadne

1. pers.	es redzu	mēs redzam
2. pers.	tu redzi	jūs redzat
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	redz

pagātne

1. pers.	es redzēju	mēs redzējām
2. pers.	tu redzēji	jūs redzējāt
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	redzēja

nākotne

1. pers.	ees redzēšu	mēs redzēsīm
2. pers.	tu redzēsi	jūs redzēsiet
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas	redzēs

↓**Note**

The ending **-īt (īties)** indicates that the verb belongs to conjugation III. Only some verbs of conjugation II have this ending.

The verbs having the ending **-ināt (-ināties)** belong solely to conjugation III.

Both the verbs of conjugations II and III have the ending **-ēt (-ēties)**.

The Conjugation of the Reflexive Verbs

-ties
doties

tagadne

1. pers.	es dodos	mēs dodamies
2. pers.	tu dodies	jūs dodaties
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas dodas	

pagātne

1. pers.	es devos	mēs devāmies
2. pers.	tu devies	jūs devāties
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas devās	

nākotne

1. pers.	es došos	mēs dosimies
2. pers.	tu dosies	jūs dosieties
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas dosies	

-oties, -āties, -ēties
gatavoties, mazgāties, kavēties

tagadne

1. pers.	es gatavojos	mēs gatavojamies
2. pers.	tu gatavojies	jūs gatavojaties
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas gatavojas	

pagātne

1. pers.	es gatavojos	mēs gatavojāmies
2. pers.	tu gatavojies	jūs gatavojāties
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas gatavojās	

nākotne

1. pers.	es gatavošos	mēs gatavosimies
2. pers.	tu gatavosies	jūs gatavosieties
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas gatavosies	

-ināties, -īties, -ēties
sasveicināties, mācīties, vēlēties

tagadne

1. pers.	es mācos	mēs mācāmies
2. pers.	tu mācies	jūs mācāties
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas mācās	

pagātne

1. pers.	es mācījos	mēs mācījāmies
2. pers.	tu mācījies	jūs mācījāties
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas mācījās	

nākotne

1. pers.	es mācīšos	mēs mācīsimies
2. pers.	tu mācīsies	jūs mācīsieties
3. pers.	viņš, viņa, viņi, viņas mācīsies	

• **Choose the right version!**

- 1.... braucat uz darbu.
a) mēs b) tu c) jūs
- 2.... strādā ostā.
a) viņi b) viņa c) es
3. Aina rīt... uz koncertu.
a) gāja b) iet c) ies
4. Es... latviešu valodu.
a) mācīties b) mācās c) mācos
5. Ko jūs vakar... pusdienās?
a) ēdāt b) ēdiet c) ēda
6. Es rīt... uz jūrmalu.
a) brauc b) braukšu c) braucam
7. Rīt... sniegs.
a) ies b) ir c) snigs
8. Es... nopirkt gleznu.
a) vēlu b) vēlas c) vēlos
9. Koris... Dziesmu svētkiem.
a) gatavoties b) gatavo c) gatavojas
10. Kārlis rīt... klavieres.
a) spēlējiet b) spēlē c) spēlēs

The right answers:

1. c, 2. a, b, 3. c, 4. c, 5. a, 6. b, 7. c, 8. c, 9. c, 10. c.

3. THERE ARE FIVE MOODS IN LATVIAN:

īstenības izteiksme – the indicative mood
vēlējuma izteiksme – the subjunctive mood
vajadzības izteiksme – the debitive/obligative mood
pavēles izteiksme – the imperative mood
atstāstījuma izteiksme – the relative/narrative mood

Subjunctive Mood

The form of the subjunctive mood is formed by changing the ending of the infinitive **-t, -ties** by the ending **-tu, tos**.

The infinitive	Subjunctive mood
nopirk (-t) + tu	= nopirktu
mācī (-t) + tos	= mācītos

Mēs labprāt **īrētu** šo vasarnīcu.

We would willingly rent this summer house.

Ko jūs man ieteik**tu**?

What would you propose me?

Mēs jums labprāt uzdāvinā**tu** šo gleznu.

We would gladly give this picture you as a present.

Mēs gribē**tu** (vēlē**tos**) garšīgi paēst.

We would want (wish) to have a tasty meal.

- Find the examples with the subjunctive mood in the texts of the dialogues!

Debitive Mood

The form of the debitive mood is formed from the form of the third person in the present indefinite tense of the indicative mood by adding the prefix **jā-**.

jā + brauc = jābrauc (one must go)

jā + pērk = jāpērk (one must buy)

jā + strādā = jāstrādā (one must work)

The acting person is in **datīvs**.

D. kam?   Jurim,
Baibai   jāiet, jābrauc, jāskatās.
viesiem

The direct object depending upon the verb in the debitive mood is in **nominatīvs**, and not in **akuzatīvs**.

Kārlis (kas?) pērk ziedus (ko?).

Kārlis buys flowers.

Kārlim (kam?) jāpērk ziedi (kas?).

Kārlis must buy flowers.

Meitene (kas?) pērk maizi (ko?).

The girl buys bread.

Meitenei (kam?) jāpērk maize (kas?).

The girl must buy bread.

- Find the examples of the debitive mood in the dialogues!

Imperative Mood

The form of the singular in the imperative mood coincides with the form of the second person of the singular in the present indefinite tense.

- **Compare!**

tu ej – ej!	you go – go!
tu mācies – mācies!	you learn – learn!

The form of the plural in the imperative ends in **-iet, -ieties**.

- **Compare!**

jūs ejat – ejiet!	you go – go!
jūs mācāties – mācieties!	you learn – learn!

- **Find the forms of the imperative mood in the dialogues!**

Relative Mood

The relative mood (*modus relativus*) is used when the speaker repeats others' words and he/she is not sure about their veracity. In English when translating the forms of the relative mood the following constructions may be used: it is said, they say, etc.

The forms of the present and the past indefinite tenses in the relative mood consist of the stem of the present and the past indefinite tenses in the indicative mood and the suffix **-ot**. The rough translation for some verbs in the relative mood might be as follows:

es**ot** – one is said to be (refers to the present)

būš**ot** – one is said to be (refers to the future)

ej**ot** – one is said to go (refers to the present)

ieš**ot** – one is said to go (refers to the future)

- **Find the forms of the relative mood in the dialogues!**

-

- **Compare the moods of the verb and translate the sentences!**

Jānis dzer alu.

.....

Jānis labprāt dzertu alu.

.....

Jānim jādzer alus.

.....

Jānis dzerot alu.

.....

Jāni, dzer (dzeriet) alu!

.....

• **Form all the moods of the verbs!**

1. Vizma cep torti.
Vizma bakes a cake.
2. Sievasmāte brauc ciemos pie saviem mazbērniem.
Mother-in-law goes to see her grandchildren.
3. Kasiere maksā algu pēc algu saraksta.
A cashier pays wages according to a pay bill.
4. Džons mācās latviešu valodu.
John learns the Latvian language.

Darbības vārdu saliktie laiki **The Perfect Tenses of the Verb**

The perfect tense of the verb consists of two parts:

-the auxiliary verb **būt** (to be) in the forms of all the forms in the present, the past and the future tense and

-the past participle (**-is, -usi**);

for the verbs which are not reflexive:

-is, -usi (the singular)

-uši, -ušas (the plural);

for the reflexive verbs:

-ies, -usies (the singular)

-ušies, -ušās (the plural).

The perfect tenses in the Latvian language are as follows:

saliktā tagadne – the present perfect tense

saliktā pagātne – the past perfect tense

saliktā nākotne – the future perfect tense.

saliktā tagadne	es	esmu	noguris (-usi), saaukstējies (-usies)
saliktā pagātne	es	biju	noguris (-usi), saaukstējies (-usies)
saliktā nākotne	es	būšu	noguris (-usi), saaukstējies (-usies)
saliktā tagadne	mēs	esam	noguruši (-ušas), saaukstējušies (-ušās)
saliktā pagātne	mēs	bijām	noguruši (-ušas), saaukstējušies (-ušās)
saliktā nākotne	mēs	būsim	noguruši (-ušas), saaukstējušies (-ušās)
saliktā tagadne	tu	esi	noguris (-usi), saaukstējies (-usies)
saliktā pagātne	tu	biji	noguris (-usi), saaukstējies (-usies)
saliktā nākotne	tu	būsi	noguris (-usi), saaukstējies (-usies)
saliktā tagadne	jūs	esat	noguruši (-ušas), saaukstējušies (-ušās)
saliktā pagātne	jūs	bijāt	noguruši (-ušas), saaukstējušies (-ušās)
saliktā nākotne	jūs	būsiet	noguruši (-ušas), saaukstējušies (-ušās)
saliktā tagadne	viņš (viņa)/ viņi (viņas)	ir	noguris (-usi), saaukstējies (-usies)/noguruši (-ušas), saaukstējušies (-ušās)
saliktā pagātne	viņš (viņa)/ viņi (viņas)	bija	noguris (-usi), saaukstējies (-usies)/noguruši (-ušas), saaukstējušies (-ušās)
saliktā nākotne	viņš (viņa)/ (viņi, viņas)	būs	noguris (-usi), saaukstējies (-usies)/noguruši (-ušas), saaukstējušies (-ušās)

- **Choose the right version!**

1. Es... vasarnīcu.
a) nopirks b) nopirkt c) nopirku
- 2.... man, lūdzu, rīt!
a) pazvanīt b) piezvani c) piezvana
3. Man... piens.
a) vajag pirkt b) pirks c) jāpērk
4. Es dzirdēju, ka rīt... liels vējš.
a) ir b) būšot c) bija
5. Ilga,..., lūdzu, vakariņās!
a) nākt b) nāciet c) nāk
6. Ko jūs... apskatīt Vecrīgā?
a) gribēt b) grib c) gribētu

The right answers:

1. c, 2. b, 3. c, 4. b, 5. b, 6. c.

Vietniekvārds The Pronoun

The majority of pronouns are declined like the nouns of the first declension (masculine -s, -š), for example, **kāds, kurš** or like the nouns of the fourth declension (feminine -a), for example, **kāda, kura**.

Personu vietniekvārdi The Personal Pronouns

N. kas?	Ģ. kā?	D. kam?	A. ko?	I. ar ko?	L. kur?
es	manis	man	mani	ar mani	manī
mēs	mūsu	mums	mūs	ar mums	mūsos
tu	tevis	tev	tevi	ar tevi	tevī
jūs	jūsu	jums	jūs	ar jums	jūsos
viņš*	viņa	viņam	viņu	ar viņu	viņā
viņa*	viņas	viņai	viņu	ar viņu	viņā
viņi*	viņu	viņiem	viņus	ar viņiem	viņos
viņas*	viņu	viņām	viņas	ar viņām	viņās

- These pronouns refer only to living beings.

- **Translate!**

It was very nice to get acquainted with you.
... bija ļoti patīkami ar... iepazīties.

1. May I phone you?
Vai... varu... piezvanīt?

2. Have you a large flat?
Vai... ir liels dzīvoklis?

3. Tomorrow I shall not be at home.
Rīt... nebūs mājās.
4. I need to talk to you (him).
... ar... jāparunā.

Norādāmie vietniekvārdi Demonstrative Pronouns

N. kas?	Ģ. kā?	D. kam?	A. ko?	I. ar ko?	L. kur?
šis	šā	šim	šo	ar šo	šajā (šinī)
šie	šo	šiem	šos	ar šiem	šajos (šinīs)
šī	šīs	šai	šo	ar šo	šajā (šinī)
šīs	šo	šīm	šīs	ar šīm	šajās (šinīs)
tas	tā	tam	to	ar to	tajā (tanī)
tie	to	tiem	tos	ar tiem	tajos (tajos)
tā	tās	tai	to	ar to	tajā (tanī)
tās	to	tām	tās	ar tām	tajās (tanīs)

• **Translate!**

I love that (this) church.

Man patīk... baznīca.

I love that (this) square.

Man patīk... laukums.

I love that (this) organ.

Man patīk... ērģeles.

I love those (these) flowers.

I love those (these) pictures.

We do not have that (this) book.

Mums nav... grāmatas.

We do not have those (these) books.

Mums nav... grāmatu.

We do not have that (this) table.

Mums nav... galda.

We do not have those (these) tables.

Mums nav... galdu.

Ask this (that) man!

Pajautājiet... cilvēkam!

Ask these (those) men!

Pajautājiet... cilvēkiem!

Ask this (that) lady!

Pajautājiet... dāmai!

Ask these (those) ladies!

Pajautājiet... dāmām!

Let us go by this (that) car!

Brauksim ar... mašīnu!

Let us go by these (those) cars!

Brauksim ar... mašīnām!

He works in this (that) bank.

Viņš strādā... bankā.
He works in this (that) shop.
Viņš strādā... veikalā.

Listen to the dialogues and then read them!
Find the demonstrative pronouns in the text!

Piederības vietniekvārdi **The Possessive Pronouns**

The possessive pronouns

mans, mana – my

tavs, tava – your

savs, sava – his, her, its

are declined just like the nouns of the first and the fourth declension.

The possessive pronouns

mūsu – our

jūsu – your

viņu – their

are not declined and they have no category of gender.

• **Translate!**

N. kas?

This is my house.

Šī ir mana māja.

This is my flat.

Šis ir mans dzīvoklis.

This is my mother.

Šī ir mana māte.

These are my children.

Šie ir mani bērni.

These are my girl-friends.

Šīs ir manas draudzenes.

These are our relatives.

Šie ir mani radnieki.

G. kā?

We live at my mother's (at my father's, at his sister's, at her brother's, at their relative's).

Mēs dzīvojam pie.....

D. kam?

My father, my (your) mother, your relatives, his sister, their relatives have (has) much money

Manam tēvam,.....ir daudz naudas.

A. ko?

I met your (my) father, your mother, our relatives, his sister, her brother, their relatives.

Es satiku tavu tēvu,.....

I. ar ko?

I spoke with your father (your brother, my mother, our relatives, his sister, her brother, their relatives).

Es runāju ar tavu tēvu,.....

L. kur?

I was in my flat (in my house, in your room, in our summer house).

Es biju savā dzīvoklī, ...

Jautājuma un attieksmes vietniekvārdi The Interrogative and Relative Pronouns

kas – who, what; that

kurš, kura – which

kāds, kāda – what

• **Compare!**

Kas tas ir? Who (what) is it?

Es nezinu, **kas** tas ir. I do not know who (what) it is.

Kas runā? Who is speaking?

Es zinu, **kas** runā. I know who is speaking.

Kurā stāvā dzīvo Juris? On which floor does Juris live?

Es zinu, **kurā** stāvā. I know on which floor.

Kāds būs laiks? What will the weather be like?

Uzzini, **kāds** būs laiks! Find out what the weather will be like!

Listen to the dialogues and then read them!

Underline the pronouns!

• **Choose the right version!**

1. Vai... dzeltenās puķes ir īrisi?

a) tās b) šīs c) šie

2. ... puķes jūs ieteiktu?

a) kāds b) kādi c) kādas

3. Kā... sauc?

a) jums b) tevi c) tev

4. Es neesmu redzējis māju,... dzīvoju bērņībā.

a) kur b) kurā c) kādā

5. Vai tas ir... dēls Kaspars?

a) jums b) jūs c) jūsu

6. Grūti iedomāties,... toreiz bija Rīga.

a) kura b) kādi c) kāda

7. Tagad... ēkā ir Latvijas Radio.
a) šajā b) tajā c) tāds
8. Vai tu zini,... izskatījās Melngalvju nams?
a) kurš b) kāds c) kas
9. Tā ir... māja.
a) mans b) mums c) mūsu

The rights answers:

1. a, b, 2. c, 3. b, 4. b, 5. c, 6. c, 7. a, b, 8. b, 9. c.

SKAITĻA VĀRDS THE NUMERAL

1. THERE ARE ORDINAL AND CARDINAL NUMERALS IN THE LATVIAN LANGUAGE

pamata (cardinal)	kārtas (ordinal)
cik?	kurš?, kura?
viens, viena	pirmais, pirmā
divi, divas	otrais, otrā

Cik puķu ir vāzē?	5 (piecas) puķes.
How many flowers are there in the vase?	5 (five).
Kurš autobuss iet uz Imantu?	9. (devītais).
Which bus goes to Imanta?	9th (the ninth).
Kura vieta ir brīva?	1. (pirmā).
Which place is vacant?	1st (the first).

	masculine		feminine
1	-s viens -s gads	-a viena	-a diena
2	-i divi -i gadi	-as divas	-as dienas
3	- trīs -i gadi	- trīs	-as dienas
4	-i četri -i gadi	-as četras	-as dienas
5	-i pieci -i gadi	-as piecas	-as dienas
6	-i seši -i gadi	-as sešas	-as dienas
7	-i septiņi -i gadi	-as septiņas	-as dienas
8	-i astoņi -i gadi	-as astoņas	-as dienas
9	-i deviņi -i gadi	-as deviņas	-as dienas

- **Agree the case of the numeral with the case of the noun!**

Ko?

Dodiet, lūdzu, 4 latus un 9 santīmus!
Aizdodiet, lūdzu, 5 ... dolārus un 4 ...centus!

Ar ko?

Ar diviem, trim, 4..., 5..., 6..., 7..., 8..., 9... latiem man nepietiks.

Kur?

- 1... latā ir simts santīmu.
- 2... latos ir divi simti santīmu.
- 3... latos ir... simti santīmu.

Kas? Kā? Par cik?

- Man ir 1... lats, 2... dolāri, 3... markas un 8... santīmi.
- Man nav 5... dolāru.
- Es nopirku dāvanas par 6... latiem un 7... santīmiem.

10–19

– are not declined as to genders and they do not alter.

* Except for responding questions “Cikos?” (at what time?) and “No cikiem līdz cikiem?” (from what time till what time?) when they have endings:

Lidmašīna izlido 16.00 (sešpadsmitos).

Es strādāju no 9.00 (deviņiem) līdz 15.00 (trījiem pēcpusdienā).

11 vienpadsmit	16 sešpadsmit
12 divpadsmit	17 septiņpadsmit
13 trīspadsmit	18 astoņpadsmit
14 četrpadsmit	19 deviņpadsmit
15 piecpadsmit	

vienpadsmit gadi (N.)   vienpadsmit dienas (N.)
vienpadsmit gados (L.)   vienpadsmit dienās (L.)

20–90

– are not declined as to genders and they do not alter.

20 – divdesmit	60 – sešdesmit
30 – trīsdesmit	70 – septiņdesmit
40 – četrdesmit	80 – astoņdesmit
50 – piecdesmit	90 – deviņdesmit

• Translate!

Mūsu mājā ir 18 dzīvokļi. No 18 dzīvokļiem 6 ir trīsistabu, bet 12 – divistabu dzīvokļi. Visos 18 dzīvokļos ir tālruņi. Mans tālruņa numurs ir 302015. Kāds ir jūsu tālruņa numurs? Mūsu mājas numurs ir 40, bet mana dzīvokļa numurs ir 4. Kāds ir jūsu dzīvokļa numurs?

2. THE COMPOUND NUMERALS IN LATVIAN ARE FORMED AS FOLLOWS;

20 + 2 = 22 divdesmit divi

20 + 4 = 24 divdesmit četri

The last digit is agreed with the noun in gender, number and case.

25 divdesmit pieci lati

36 trīsdesmit sešas Vācijas markas

48 četrdesmit astoņi ASV dolāri

357 trīs simti piecdesmit septiņi Krievijas rubļi

2954 divi tūkstoši deviņi simti piecdesmit četri liti

The Ordinal Numerals

1. pirmais, pirmā	14. četrpadsmitais, četrpadsmitā
2. otrais, otrā	15. piecpadsmitais, piecpadsmitā
3. trešais, trešā	16. sešpadsmitais, sešpadsmitā
4. ceturtais, ceturta	17. septiņpadsmitais, septiņpadsmitā
5. piektais, piektā	18. astoņpadsmitais, astoņpadsmitā
6. sestais, sestā	19. deviņpadsmitais, deviņpadsmitā
7. septītais, septīta	20. divdesmitais, divdesmitā
8. astotais, astotā	21. divdesmit pirmais, divdesmit pirmā
9. devītais, devīta	22. divdesmit otrais, divdesmit otrā
10. desmitais, desmitā	23. divdesmit trešais, divdesmit trešā
11. vienpadsmitais, vienpadsmitā	24. divdesmit ceturtais, divdesmit ceturta
12. divpadsmitais, divpadsmitā	100. simtais, simtā
13. trīspadsmitais, trīspadsmitā	

3. THE ORDINAL NUMERALS ARE DECLINED IN THE SAME WAY AS THE ADJECTIVES WITH THE DEFINITE ENDINGS:

pirmais (N.) dzīvoklis
pirmajā (L.) dzīvoklī

In the compound numerals only the last word is declined:

divdesmit piektais (N.) janvāris
divdesmit piektajā (L.) janvārī

Mind!

Do not forget to put a full stop after the ordinal (Arabic) numerals:

Es dzīvoju 5. stāvā. Firma atrodas 9. stāvā.

Kāds šodien ir datums?

What is the date today?

Šodien ir 1. janvāris. (kurš? N.)

1. janvārī (kurā? Ģ.) es braukšu uz Liepāju.

Tagad ir 1998. (tūkstoš deviņi simti deviņdesmit astotais) gads.

Es esmu dzimis 1960. (tūkstoš deviņi simti sešdesmitā) gada 20. (divdesmitajā) augustā.

Rita ir dzimusi 1973. (tūkstoš deviņi simti septiņdesmit trešā) gada 5. (piektajā) jūnijā.

• Answer the questions!

1. Kad ir dibināta Rīga? When was Riga founded?
2. Kad jūs esat dzimis? When were you born?
3. Kāds šodien ir datums? What is the date today?

Cik ir pulkstenis? Cik ir laiks?

What is the time?

12 divpadsmit

3 trīs

9.00 deviņi (tieši deviņi)

21.00 divdesmit viens (deviņi vakarā)

17.30 pusseši (pusseši vakarā)

11.45 bez piecpadsmit minūtēm (ceturkšņa) divpadsmit

7.55 bez piecām minūtēm astoņi

piecpadsmit minūtes (ceturksnis) pāri četriem

• **Tell the time!**

7.00 14.00 9.20 11.15 7.30 16.50 18.45 23.25

5. When you have to answer the question cikos? bear in mind that the ordinal numerals and the noun **minūte** are in **lokatīvs**:

Cikos tu būsi mājās?	Es būšu mājās četros un 10 minūtēs.
Cikos ēdisim vakariņas?	Astoņos (divdesmitos).
Cikos pienāk vilciens?	Desmitos.
Cikos jūs būsiet lidostā?	Divos.

After the prepositions **no, līdz, pēc, pirms, ap** the numerals are in **datīvs**:
No deviņiem **līdz** desmitiem es būšu lidostā.

Pēc vienpadsmitiem es iešu pie friziera.

Pirms četriem man jābūt mājās.

Ap pieciem es satikšu draugu.

• **Write the numerals in words!**

A. Cikos mēs satiksimies?

B. 18. 15.....

A. Cikos sākas teātra izrāde?

B. 16. 30.....

A. Cikos beidzas izrāde?

B. 21. 00.....

A. Kurā rindā ir jūsu vieta?

B. 7.....

A. Kura vieta?

B. 5.....

A. Kurš autobuss iet uz lidostu?

B. 22.....

A. No cikiem līdz cikiem ir atvērts veikals "Motors"?

B. No 9 (-iem) līdz 20 (-iem).....

• **Find the numerals in the script!**

Choose the right version!

1. Dodiet, lūdzu, 4... biļetes!

a) četrus b) četras c) četri

2. Nopērc... kūku!

a) vienai b) viens c) vienu

3. Vai jūs dzīvojat... stāvā?

a) deviņi b) devītajā c) devītais

4. Man ir... gadi.
a) divdesmit astotais b) divdesmit astotajā c) divdesmit astoņi

5. Koncerts sākas....
a) četri b) četros c) četriem

6. Muzejs atvērts līdz....
a) sešpadsmit b) sešpadsmitais c) sešpadsmitiem

7. Šodien ir... septembris.
a) piektā b) piektais c) piektajā

8. Vilciens pienāk....
a) deviņos b) deviņiem c) deviņi

9. Mana dzīvokļa numurs ir....
a) vienpadsmit b) vienpadsmitā c) vienpadsmitajā

Three right answers:

1. b, 2. c, 3. b, 4. c, 5. b, 6. c, 7. b, 8. a, 9.a.

Prievārds The Preposition

Every preposition governs the case endings of nouns, adjectives, numerals and pronouns. In the singular the majority of prepositions govern ģenitīvs or akuzatīvs. In the plural prepositions govern datīvs.

Frequently used prepositions	A noun case in the singular	A noun case in the plural
aiz – behind bez – without no – from pēc – after pie – at pirms – before virs – above zem – under uz – on	ģenitīvs	datīvs
līdz – till pa – by	datīvs	datīvs
ap – around gar – along par – about pār – across pret – against uz – to starp – between, among pa – along	akuzatīvs	datīvs
ar – with	instrumentālis	instrumentālis

Prepositions may have different meanings. Most of them point to place or direction. The meaning and the use do not always coincide in Latvian and English. Therefore it is wise to memorize prepositions together with the case form.

aiz	ģen.	Aiz mājas ir dārzs.
ap	ak.	Ap māju ir dārzs. Būšu mājās ap pusnakti.
ar	instr.	Braucu ar tramvaju. Slimoju ar gripu. Nodarbojos ar sportu. Dzeru kafiju ar cukuru. Atnāks Egles kungs ar dēlu.
no	ģen.	Vēstule no sievas. Vēstule no Londonas.
pa	ak.	Zēni skrien pa mežu.
par	ak.	Es strādāju par tulku. Mēs runājam par Latviju.
pēc	ģen.	Pusdienas būs pēc stundas.
pie	ģen.	Pie pieminēkļa ir daudz ziedu.
pirms	ģen.	Mēs satikāties pirms gada. Vilciens aizgāja pirms stundas.
pret	ak.	Tās ir zāles pret gripu.
starp	ak.	Starp debesīm un zemi.
uz	ģen. ak.	Uz galda ir trauki. Jānoslēdz līgums uz gadu. Brauksim uz lidostu!
virš	ģen.	Virš galvas lidinās ods.
zem	ģen.	Zem gultas ir čības.

- **Translate!**

Choose the right preposition and the case!

1. There was a pond behind the house.
2. A chandelier was hanging above the table.
3. There was a plate with apples on the table.
4. I lived at my grandfather's.
5. It was raining in the morning.
6. The concert will take place in an hour.
7. He went away an hour ago.

- **Write the words enclosed in brackets in the right case!**

Mums atbrauca radi no (ārzemes).

Gids mums stāstīja par (Lielais Kristaps).

Es zinu teiku par (Lāčplēsis).

Satiksimies no (rīts).

Ēdīsim siļķi ar (biezpiens)!

Uz (galds) ir trauki.

Aiziesim pie (Brīvības pieminēklis)!

Mans tēvs uzauga bez (māte).
Es paliku bez (vecāki).
Aiziešu uz (virtuve) pēc naža.

• **Choose the right version!**

1. Paldies tev... dāvanu!
a) aiz b) par c) no
2. Kaspars ir... pils.
a) par b) aiz c) līdz
3. Viesi atbrauca... Amerikas.
a) pie b) uz c) no
4. Brauksim... Siguldu!
a) pie b) no c) uz
5. Grūti ir dzīvot bez....
a) naudu b) nauda c) naudas
6. Es strādāju no... līdz....
no: a) viens b) vieniem c) vienos
līdz: a) seši b) sešus c) sešiem
7. Iesim.. koncertu!
a) pie b) uz c) par

The rights answers:

1. b, 2. b, 3. c, 4. c, 5. c, 6. b, c, 7. b.

Frequently used abbreviations after which there is no full stop

m – metrs – metre

cm – centimetrs – centimetre

mm – milimetrs – millimetre

km – kilometrs – kilometre

m² – kvadrātmets – square metre

m³ – kubikmets – cubic metre

ha – hektārs – hectar

g – grams – gramme

kg – kilograms – kilogramme

t – tonna – ton

l – litrs – litre

min – minūte – minute

s – sekunde – second

kgs – kungs – Mr

kdze – kundze – Miss or Mrs

a/s – akciju sabiedrība – a stock company

SIA – sabiedrība ar ierobežotu atbildību – Ltd (after the name of a private limited company)

ZPI – zinātniskās pētniecības institūts – a scientific and research institute

Ls – lats – lats (a currency unit in Latvia)

Frequently used abbreviations after which there is a full stop

apm. – apmēram – approximately
att. – attēls – a picture
dok. – dokuments – a document
eks. – eksemplārs – a copy
g. – gads – a year
gab. – gabals – a piece
gs. – gadsimts – a century
inv. – inventārs – a stock, an inventory
lpp. – lappuse – a page
m. ē. – mūsu ēra – our era
milj. – miljons – a million
piem. – piemēram – for example
p. k. – pēc kārtas – in consecutive order
plkst. – pulksten – at... o'clock
resp. – respektīvi – to be more precise, or rather
spec. – speciāli – specially
sk. – skatīt – to look
š. g. – šā gada – this year
tab. – tabula – a table
t. i. – tas ir – that is
tūkst. – tūkstotis – a thousand
u. c. – un citi – and others
u. tml. – un tamlīdzīgi – and the like
utt. – un tā tālāk – and so on

Saiklis The Conjunction

Most frequently conjunctions are as follows:

un – and
bet – but
ka – that
kad – when
jo – since
ja – if
lai – in order to
vai – or (different objects – soma vai portfelis)
jeb – or (identical in meaning – tālrunis jeb telefons)

kaut gan – although
kaut arī – although
tādēļ ka – because
tāpēc ka – because

ne vien – bet arī – not only – but also

gan – gan – both, either or
ne – ne – neither nor

Partikula The Particle

jā – yes
nē – no
arī – as well, too
varbūt – perhaps

it kā – as if
droši vien – probably

Izsaukšanas vārds The Interjection and the Exclamation

ak! – oh!
vai! – oh!
klau! – listen!, hark!, look here!
lūk! – look!, there!, behold!
re – look!, see!, behold!, lo!

sveiks! – hello!
labdien! – good afternoon!
labrīt! – good morning!
labvakar! – good evening!
paldies! – thank you!
lūdzu! – here you are!, please!

kikirigī! – cock, a doodle doo!
vau-vau! – bow-vow!

Word Order

As a rule, a simple unextended sentence consists of the subject (S), the predicate (P) and the object (O). This is a usual word order in English:

A boy reads a book. Zēns lasa grāmatu.

In Latvian you may have all six versions of the word order:

Zēns lasa grāmatu.

Zēns grāmatu lasa.

Grāmatu zēns lasa.

Grāmatu lasa zēns.

Lasa zēns grāmatu.

Lasa grāmatu zēns.

You will be understood. Of course, one may wonder why you use this or that lofty or awkward style, etc. This is not the case in English.

Punctuation

You may have as many problems with a comma in Latvian as Latvians have with articles in English. Commas are used very widely and before conjunctions **ka**, **bet** they are a must unless they introduce a sentence which is not a good style of expression.

Vārdnīcā lietotie saīsinājumi:

apst. – apstākļa vārds
 bezp. – bezpersonas
 darb. – darbības vārds
 dial. – dialektisms
 divd. – divdabis

 dsk. – daudzskaitlinieks vai
 lietojams visbiežāk
 daudzskaitlī
 f. – forma
 ģen. – ģenitīvs
 izsauk. – izsaukmes vārds
 īp. v. – īpašības vārds
 lietv. – lietvārds
 part. – partikula
 priev. – prievārds
 s. – sieviešu dzimte
 saīs. – saīsinājums
 sk. – skatīt
 sk. v. – skaitļa vārds
 skl. – saiklis
 v. – vīriešu dzimte
 vietn. – vietniekvārds

A a

abi vietn.
 acs lietv. s.
 agrāk apst.
 ai izsauk.
 aile lietv. s.
 aiz priev.
 aizbraukt darb. I
 aizceļot darb. II
 aiziet darb. I
 aizmigt darb. I
 aizmirst darb. I
 ak izsauk.
 albums lietv. v.
 alus lietv. v.
 Alvis lietv. v.
 Amerika lietv. s.
 anglis lietv. v.
 Anna lietv. s.
 ansamblis lietv. v.
 antena lietv. s.
 apakš/ apakšā apst.
 apburošs divd.
 apburt darb.

Abbreviations used in the dictionary:

adv – adverb
 neut. – neuter gender
 v – verb
 d. – dialectical
 pres. p. – present participle
 p. p. – past participle
 pl – plural noun or
 common usage in the
 plural
 f. – form
 gen. – genitive
 int – interjection
 a – adjective
 n – noun
 part – particle
 prep – preposition
 fem. – feminine gender
 abb. – abbreviation
 see
 num – numeral
 conj – conjunction
 masc. – masculine gender
 pron – pronoun

A a

both, pron
eye, n
previously, earlier, adv
o, oh! ah!, int
column (accounting, etc.), n
behind, in back of, prep
go away, drive away, leave, v
go away, leave, v
go away, leave, v
fall asleep, v
forget, v
oh!, int
album, n
beer, n
Alvis, n
America, n
Englishman, n
Anna, n
ensemble, troupe, company, n
antenna, n
under, underneath, adv
divine, breathtaking, bewitching, adv
bewitch, n

apciemojums lietv. v.
apefīte lietv. s.
apģērbs lietv. v.
apmeklēt darb. II
apmēram apst.
applūdināt darb. III
aprīlis lietv. v.
aprunāties darb. II
apskatīt darb. III
apsolīt darb. III
apsveikt darb. I
ar priev.
arī part.
arlabunakti izsauk.
arods lietv. v.
asparāgs lietv. v.
astotņdesmit sk. v.
astoņi sk. v.
atbraukt darb. I
atcerēties darb. III
atgriezties darb. I
atjaunot darb. II
atkal apst.
atkārtot darb. II
atlaisties darb. I
atlidot darb. II
atļaut darb. I
atnākt darb. I
atnest darb. I
atpakaļ apst.
atpūsties darb. I
atrast darb. I
atrasties darb. I
atvadīties darb. III
atvainoties darb. II
atvest darb. I
atvērt darb. I
augusts lietv. v.
auns lietv. v.
auss liet. s.
aust darb. I
austrumi lietv. v. dsk.
autobuss lietv. v.
autors lietv. v.
avene lietv. s.

Ā ā

ābols lietv. v.
ārzemnieks lietv. v.

B b

balts īp. v.
balzams lietv. v.
Barons lietv., v.
Barontēvs lietv., v.
baznīca lietv., s.
beidzot apst.

visit, n
appetite, n
clothes (pl n), outfit, n
visit, see, attend, v
approximately, about, adv
flood, v
April, n.
discuss, talk about, v
look at, visit, view, v
promise, v
greet, v
with, prep
also, too, as well as, like wise, part
good night!, int
profession, occupation, n
asparagus, n
eighty, num
eight, num
arrive, v
remember, v
return, v
renew, v
again, adv
repeat, v
lie down, recline, v
arrive by air, v
permit, v
come, come by, v
bring, v
back, adv
rest, relax, v
find, v
be, be situated, located, v
take leave, say good-bye, v
apologize, excuse oneself, v
bring, bring back, v
open, v
August, n
ram, n
ear, n
weave, v
east, n
bus, n
author, creator, designer, n
raspberry, n

Ā ā

apple, n
foreigner, n

B b

white, a
balsam, n
Barons, prop. n, baron, n
Father Baron, n
church, n
finally, adv

beigt darb.
bet skl.
bez priev.
bērnš lietv., v.
bērnība lietv., s.
biete lietv., s.
biezpiens lietv., v.
biezs īp. v.
biļete lietv., s.
blakus apst.
bļoda lietv., s.
bondars lietv., v.
brālis lietv., v.
Brāļu kapi

braukt darb. I
briesmīgs īp. v.
Brigita lietv., s.
brīdis lietv., v.
brīnišķīgs īp. v.
brīvdabas (muzejs) lietv., v.
brīvdiena lietv., v.
brīvība lietv., s.
brīvs īp. v.
bruņas lietv., s., dsk.
bruņinieks lietv., v.
brūns īp. v.
būt darb.

C c

celt darb. I
ceļojums lietv., v.
ceļš lietv., v.
centrs lietv., v.
cents lietv., v.
cepeškrāns lietv., v.
cept darb. I
ceturksnis lietv., v.
ceturtdiena lietv., s.
ciemoties darb. II
cienasts lietv., v.
cik apst., izsauk.

Cik man jāmaksā?
cilvēks lietv., v.
citreiz apst.
cīnītājs lietv., v.
cūka lietv., s.
cūkgaļa lietv., s.

Č ģ

čeks lietv., v.
četri sk. v.
četrstabu ģen.
četrpadsmit sk., v.

finish, v
but, conj
without, prep
child, n
childhood, n
beet, n
cottage cheese, n
thick, a
ticket, n
next to, near, adv
bowl, n
Bondars, prop. n
brother, n
a military cemetery in Riga,
common soldiers graves
go, ride, v
terrible, frightening, a
Brigita, prop. n
moment, n
wonderful, a
open-air museum, n
day off, holiday, free day, n
freedom, n
free, a
armour, n
knight, n
brown, a
be, v inf.

C c

lift, erect (building, etc.), ferry, v
trip, n
road, n
center, n
cent, n
oven, n
bake, roast, fry, v
quarter, n
Thursday, n
be on a visit, stay (with), v
refreshments, n pl
how much? how + adjective (i. e. How nice!)
int
What do I owe you?
person, human being, n
some other time, adv
fighter, warrior, n
pig, n
pork, n

Č ģ

check, n
four, num
four room (apartment), n gen.
fourteen, num

D d

dabūt darb. I
 daina lietu., s.
 dakšiņa lietu., s.
 darīt darb. III
 datums lietu., v.
 daudz apst., sk. v.
 Daugava lietu., s.
 dažāds īp. v.
 dārgi apst.
 debespuse lietu., s.
 decembris lietu., v.
 degt darb. I
 desmit sk. v.
 deviņdesmit sk. v.
 dialogs lietu., v.
 diemžēl apst.
 diena lietu., s.
 diennakts lietu., s.
 dienvidaustrumi lietu., v., dsk.
 dienvidi lietu., v., dsk.
 dienvidrietumi lietu., v., dsk.
 dievkalpojums lietu., v.
 Dievs lietu., v.
 diezgan apst.
 dilles lietu., s., dsk.
 dimensija lietu., s.
 direktors lietu., v.
 divdesmit sk. v.
 divi sk. v.
 divpadsmit sk. v.
 dīķis lietu., v.
 domāt darb. II
 Doms, Doma katedrāle lietu., s.
 dot darb.
 doties darb. I
 draudzene lietu., s.
 draugs lietu., v.
 drīkstēt darb. III
 droši apst.
 dubļi lietu., v., dsk.
 dvielis lietu., v.
 dzeja lietu., s.
 dzejolis lietu., v.
 dzelme lietu., s.
 dzeltens īp. v.
 dzelzs lietu., s.
 dzert darb. I
 dzēriens lietu., v.
 dziedāt darb. III
 dziesma lietu., s.
 dzimt darb. I
 dzimtene lietu., s.
 dzirdēt darb. III
 dzīvība lietu., s.
 dzīvot darb. II
 dzīvoklis lietu., v.

D d

get, v
Latvian poetic "folk song", n
 fork, n
 do, v
 date, n
 much, meny, a lot, a, adv
 Daugava, prop. n, Latvia's main river
 various, different, a
 expensive, adv
 point of the compass, direction, n
 December, n
 burn, v
 ten, num
 ninety, num
 dialog, n
 unfortunately, adv
 day, n
 24 hours, n
 south-east, n
 south, n
 south-west, n
 church service, n
 God, n
 enough, rather, sufficient, adv
 dill (weed), n
 dimension, n
 director, principal (school), n
 twenty, num
 two, num
 twelve, num
 pond, n
 think, v
 cathedral, Dome Cathedral, n
 give, v inf.
 go to... + place, depart (journey), v
 girl-friend, n
 boy-friend, friend, n
 allowed to + verb, modal v
 courageously, bravely, adv
 mud, n
 towel, n
 poetry, n
 poem, n
 depth, n
 yellow, a
 iron, n
 drink, v
 drink, n
 sing, v
 song, n
 to be born, v
 native country, fatherland, n
 hear, v
 life, n
 live, v
 apartment, n

E e

Eiropa lietu., s.
 elektrisks īp. v.
 elektrība lietu., s.
 Elksne lietu., s.
 eļļa lietu., s.
 ekrāns lietu., v.
 es vietn., 1. pers.

Ē ē

ēdienkarte lietu., s.

F f

februāris lietu., v.
 filma lietu., s.
 firma lietu., s.
 fotogrāfija lietu., s.
 frēzija lietu., s.

G g

gabals lietu., v.
 gadalaiks lietu., v.
 gads lietu., v.
 gadsimts lietu., v.
 gaidīt darb. III
 gaiss lietu., v.
 gaišzils īp. v.
 galds lietu., v.
 galerija lietu., s.
 galva lietu., s.
 gan ... gan skl.
 gandrīz apst.
 gans (iet ganos) lietu., v.
 gar priev.
 garām apst.
 garīgs īp. v.
 garš īp. v.
 garums lietu., v.
 gatavoties darb. II
 glabāt darb. II
 glāze lietu., s.
 glezna lietu., s.
 gleznotājs lietu., v.
 gods lietu., v.
 grāmata lietu., s.
 grāmatnīca lietu., s.
 grāvis lietu., v.
 gribēt darb. III
 griesti lietu., v., dsk.
 grūst darb. I
 grūts īp. v.
 gulēt darb. III
 gulta lietu., s.
 gultas veļa lietu., s.
 Guna lietu., s.

E e

Europe, n
 electrical, a
 electricity, n
 Elksne, prop. n
 oil, n
 screen, n
 I, pron

Ē ē

menu, n

F f

February, n
 film, n
 firm, company, n
 photography, n
 freesia, n

G g

piece, n
 season, n
 year, n
 century, n
 wait, v
 air, n
 light blue, a
 table, n
 gallery, picture gallery, n
 head, n
 not only ... but also, conj
 almost, adv
 shepherd, n
 past, along (the river, road), by, prep
 past, adv
 spiritual, mental (intellectual), a
 long, a
 length, n
 prepare for + n, prepare to + v
 keep, v
 glass, n
 painting, n
 painter, artist, n
 honour, n
 book, n
 book store, n
 ditch, n
 want, v
 ceiling, sing. n
 push, shove, v
 difficult, a
 sleep, v
 bed, n
 bed linen, n
 Guna, prop. n fem.

G ģ

ģimene lietv., s.
ģimnāzija lietv., s.

H h

Hermanis lietv., v.

I i

ideja lietv., s.
iedomāties darb. II
iedzert darb. I

iegūt darb. I
ieiet darb. I
iekš apst.
iela lietv., s.
ielidot darb. II
ielikt darb. I
ienākt darb. I
iepazīstināt darb. III
iepazīties darb. I
iepirkties darb. I
iepriekšējs īp. v.
ierasties darb. I
iesals lietv., v.
ieskatīties darb. III

iesniegt darb. I
iespaidīgs īp. v.
iespējams divd. no darb. spēt
iet darb. I
ieteikt darb. I
ietērps lietv., v.
ietīt darb. I
Ilga lietv., s.
Imanta lietv., s.
Ina lietv., s.
interesants īp. v.
izdevumi lietv., v., dsk.
izīrēt darb. II
izmainīt darb. III
izmērs lietv., v.
izrāde lietv., s.
izsalcis īp. v.
izskatīties darb. III
izšķirt darb. I
izteiciens lietv., v.
izteikt darb. I
izvēlēties III

Ī ī
īpašība lietv., s.
īrēt darb. II
īriss lietv., v.
īss īp. v.
īsti apst.
īsts īp. v.

G ģ

family, n
high school, n

H h

Herman, prop. n masc.

I i

idea, n
imagine, picture, v
have a drink, take (medicine), have coffee,
etc., v
get, obtain, acquire, v
go into, v
inside, adv
street, n
arrive (by plane), v
put into, v
come inside, v
introduce, v
acquaint oneself with..., v
shop, v
previous, former, a
arrive, v
malt, n
look into, examine, fall in love with (person),
v
hand in, v
impressive, a
possible, a
walk, go, v
suggest, v
attire, decorative design, look, n
wrap, v
Ilga, prop. n fem.
Imanta, prop. n fem.
Ina, prop. n fem.
interesting, a
expenses, expenditure, n
rent, v
change, exchange, v
measure, measurement, dimensions, n
performance, show, n
hungry, a
look (like), be like, v
separate, decide (a question), v
expression, n
express, voice (an opinion), pronounce, v
choose, select, v

Ī ī
characteristic, n
rent, v
iris, n
short, a
quite, really, adv
real, genuine, a

J j

ja skl.
 janvāris lietv., v.
 jau apst.
 jauks īp. v.
 jauns īp. v.
 jaust darb. I
 Jānis lietv., v.
 jeb skl.
 jo skl.
 Juris lietv., v.
 jūnijs lietv., v.
 jūlijs lietv., v.
 Jūrmala lietv., s.
 jūs vietn., 2. pers.
 jūsu vietn.

K k

ka skl.
 kad apst.
 kafejnīca lietv., s.
 kafija lietv., s.
 kaķis lietv., v.
 Kalniņš lietv., v.
 kalns lietv., v.
 kaps lietv., v.
 karavīrs lietv., v.
 karš lietv., v.
 kartupelis lietv., v.
 kas vietn.
 kase lietv., s.

 kasiere lietv., s.
 Kaspars lietv., v.
 katrs vietn.
 kauss lietv., v.
 kaut skl., part.
 kāds vietn.
 kāja lietv., s.
 kāposti lietv., v., parasti dsk.
 kāpostu zupa lietv., s.
 kārba lietv., s.
 Kārlis lietv., v.
 Kārlēns lietv., v.
 kārumnieks lietv., v.
 kāts lietv., v.
 kilograms lietv., v.
 kino lietv., v.
 klausīt darb. III
 klāties bezp. darb. Kā tev klājas?
 kleita lietv., s.
 klēts lietv., s.
 ko sk. kas, vietn.
 koks lietv., v.
 kolēģis lietv., v.
 Ko mēs ēdīsim?

Jj

if, conj
January, n
already, adv
nice, pleasant, a
new, a
sense, guess, v
Jānis, prop. n masc.
or, conj
because, conj
Juris, prop. n masc.
June, n
July, n
Jūrmala, prop. n, place name
you, pron
your, yours, pron

K k

that, conj
when, whenever, adv
cafe, coffee house, n
coffee, n
cat, n
Kalniņš prop. n, person's last name
hill, n
grave, tomb, n
soldier, n
war, n
potato, n
who, pron
check-out (super market), box-office (theatre, etc.), n
cashier, n
Kaspars, prop. n masc.
eath, pron
cup, goblet, n
though, even though, conj
someone, pron
foot, leg, n
cabbage, n
cabbage soup, n
box, n
Kārlis, prop. n masc.
diminutive of Kārlis = little Kārlis, n
gourmand, n, have a sweet tooth, v
handle, n
kilogram, n
cinema, n
obey, listen to, v
How are you?
dress, n
barn, granary, n
see "kas"
tree, n
colleague, n
What will we (have to) eat?

koncerts lietv., v.
 koncertzāle lietv., s.
 konfekte lietv., s.
 konjaks lietv., v.
 konkurss lietv., v.
 konsultēties darb. II
 krasts lietv., v.
 krājums lietv., v.
 krāsa lietv., s.
 krāsns lietv., s.
 kreisais īp. v.
 krējums lietv., v.
 krievs lietv., v.
 kritušais lietv., v.
 kuģis lietv., v.
 kundze lietv., s.
 kungs lietv., v.
 kur apst.
 kurš vietn.
 Kurzeme lietv., s.
 Kurzemīte lietv., s.

 kurkstēt darb. III
 kvalitatīvs īp. v.
 kvartāls lietv., v.

K k

ķert darb. I

L l

labdien izsauk.
 labi apst.
 labrīt izsauk.
 labprāt apst.

 labs īp. v.
 lai skl.
 laikam apst.
 laiks lietv., v.
 Laima lietv., s.
 laime lietv., s.
 laimīgs īp. v.
 laipns īp. v.
 lapa lietv., s.
 lasīt darb. III
 Latgale lietv., s.
 Latgalīte lietv., s.

 lats lietv., v.
 Latvija lietv., s.
 latvietis ģen. -ša lietv., v.
 lauki lietv., v., dsk.
 laukums lietv., v.
 launags lietv., v.
 lācis lietv., v.
 Lāčplēsis lietv., v.

concert, n
concert hall, n
candy, n
cognac, n
competition, n
consult, v
shore, n
collection, n
colour, n
oven, n
left, a
cream, n
Russian, n
fallen (soldier), n
ship, boat, n
Mrs (Mistress) + last name; lady, n
Mr (Mister) + last name, gentleman, n
where, adv
who, pron
Kurzeme, prop. n – a region in Latvia
diminutive of the above to express closeness
and love for Kurzeme
croak (frog), rumble (stomach), v
qualitative, a
quarter (calendar time), block (city), n

K k

catch, v

L l

hello, good afternoon!, int
well, adv; fine, int; great!, int
good morning!, int
gladly, adv, sure! I'd love to (do the
aformentioned)
good, a
that, conj
probably, adv
weather, time,... + laiks = local time, n
Laima, prop. n fem.
luck, n
lucky, a
friendly, kind, polite, a
leaf, n
read (printed matter), gather (berries, etc.)
Latgale, prop. n – region in Latvia
diminutive of "Latgale" (see: "Kurzemīte"),
n
Latvian monetary unit, n
Latvia, prop. n
Latvian, n
country side, fields, n
square, n
afternoon tea, coffee break, n
bear, n
Lāčplēsis, prop. n, Latvian folk hero in a well-
known literary work "Bear Slayer"

lēkties bezp. darb. Kas tev lēcies?

lidmašīna lietv., s.

lidosta lietv., s.

Lielais Kristaps lietv., v.

Lieldienas lietv., s., dsk.

lielie lietv., v., dsk.

lielisks īp. v.

liels īp. v.

liepa lietv., s.

lietus lietv., v.

ligzda lietv., s.

likt darb. I

likties darb. I

liķieris lietv., v.

Lilīta lietv., s.

limonāde lietv., s.

litrs lietv., v.

līdz priev., skl., apst.

līdzī apst.

līdzjūtība lietv., s.

līmenis lietv., v.

līnis lietv., v.

līt darb., (lietus) līst I

logs lietv., v.

lūdzu izsauk.

lūgt darb. I

lūk izsauk.

L Ļ

ļaus īp. v.

ļoti patīkami!

M m

maijs lietv., v.

mainīt darb. III

mainīties darb. III

maize lietv., s.

majonēze lietv., s.

maks lietv., v.

maksāt darb. II

mala lietv., s.

maltīte lietv., s.

mamma lietv., s.

man vietn.

mandele lietv., s.

mans vietn.

Martinsons lietv., v.

marts lietv., v.

Maskava lietv., s.

maz sk. v., apst.

mazāk apst.

mazgāties darb. II

mazliet apst.

mazs īp. v.

māja lietv., s.

What is the matter with you?

airplane, n

airport, n

Big Kristaps, prop.n

Easter, n

big ones, grownups, n

wonderful, great, a

big, large, a

linden tree, linden, lime-tree, n

rain, n

nest, n

put, place + noun; likt + verb = make

someone to do someth., v

seem, v

liqueur, n

Lilīta, prop. n fem.

lemonade, n

liter, n

until, prep, till, adv

with, adv

sympathy, compassion, n

standard, level, n

tench (kind of fish), n

rain, v

window, n

Please! You are welcome! Here you are!, int

ask, beg, v

see!, look!, there!, int

Ļ Ī

evil, wicked, nasty, vicious, a

Glad to meet you!

M m

May, n

change, exchange, v

change, v

bread, n

mayonaise, n

purse (woman's), wallet (man's), n

pay, v

rim, edge, border, n

meal, n

mamma, mammy, n

to me, pron (and part of idiomatic

expressions)

almond, n

my, mine, pron

Martinsons, prop. n, someone's last name

March, n

Moscow, n

little, few, a, adv

less, a, adv

wash oneself, bathe, v

a little, briefly, adv

small, little, a

house, building, n

mājas lietv., s.
 mājās, apst.
 mājas māte lietv., s.
 māksla lietv., s.
 mākslinieks lietv., v.
 māls lietv., v.; māla (trauki)
 Māra lietv., s.
 māte lietv., s.
 Mediņš lietv., v.
 meistars lietv., v.
 mellene lietv., s.
 Melngalvju nams lietv., v., dsk.
 melns, īp. v.
 mēģināt darb. III
 mēs vietn.
 mētelis lietv., v.
 Miks lietv., v.
 milzīgs īp. v.
 minerālūdens lietv., v.
 minēt darb. III
 ministrs lietv., v.
 minūte lietv., s.
 mirklis lietv., v.
 mīļš īp. v.
 moderns īp. v.
 monuments lietv., v.
 muca lietv., s.
 mute lietv., s.
 muzejs lietv., v.
 mūsu vietn.
 mūžs lietv., v.

N n

nakts lietv., s.
 nams lietv., v.
 naturalizācija lietv., s.
 nauda lietv., s.
 nākamais divd. no darb. nākt
 nākt darb. I
 ne skl., part.
 neapplūdināt darb. III
 neatcerēties darb. III
 neatteikties darb. III
 nedomāt darb. II
 nedzīvot darb. II
 nefiltrēt darb. II
 nefiltrēts divd.
 negribēt darb. III
 neizdarīt darb. III
 nekad apst.
 nekas vietn.
 nemaldīties darb. III
 nemaz apst.
 nepaņemt darb. I
 nepareizi apst.
 nepārtraukt darb. I
 nepiederēt darb. III

home, n
 at home, adv
 hostess, n
 art, n
 artist, painter, n
 clay, n
 Māra, prop. n fem.
 mother, n
 Mediņš, prop. n, name of a composer
 master, expert, n
 whortlberry, bilberry, n
 Blackheads House (a famous building), n
 black, a
 try, v
 we, pron
 overcoat, coat, n
 Miks, prop. n masc.
 huge, a
 mineral water, v
 guess, v
 minister, n
 minute, n
 moment, instant, n
 dear, a
 modern, a
 monument, n
 barrel, n
 mouth, n
 museum, n
 our, ours, pron
 lifetime, n

N n

night, n
 building, n
 naturalization, n
 money, n
 next, a, adv, following, a
 come, v
 not, conj, part
 not to flood, v
 not to remember, v
 not to refuse, v
 not to think, not to think about smth., v
 not to live, v
 not to filter, v
 unfiltered, pres. p.
 not to want smth., not to want do smth., v
 not to do smth., v
 never, adv
 nothing, pron
 not to err, v
 not at all, adv
 not to take, not to accept, v
 wrong, a, adv, wrongfully, adv
 not to interrupt, v
 not to belong, v

nevajadzīgs īp. v.
nevarēt darb. III
neviens vietn.
nezināt darb. III
no priev.
nocirst darb. I
nodegt darb. I
nodot darb. I
nogriezt darb. I
nogrimt darb. I
noguris divd.
nojaukts divd.
nokārtot darb. II
nolikt darb. I
nomirt darb. I
nomizot darb. II
nopirkt darb. I
noregulēt darb. II
norunāt darb. II
nosaukums lietv., v.
noskaņojums lietv., v.
nost apst.
noteikti apst.
notikt darb. I
notikums lietv., v.
norunāts divd.
novads lietv., v.
novakars lietv., v.
novākt darb. I
novembris lietv., v.
novēlējums lietv., v.
nozīme lietv., s.
nozīmēt darb. II
nu apst., part.
nulle lietv., s.
nupat apst.

O o

O! izsauk.
oga lietv., s.
oktobris lietv., v.
opera lietv., s.
otrdiena lietv., s.
otrrreiz apst.
otrs sk. v.
ozolkoka (galds) lietv., v.
ozols lietv., v.

P p

pa priev.
padziedāt darb. III
pacelt darb. I
paciesties darb. I
pag izsauk.
pagaidīt darb. III
pagājušais divd. no darb. paiet
pagriezties darb. I

unnecessary, a
unable to do smth., v
nobody, pron
not to know, v
from, prep
cut off, chop off, cut down (tree), v
burn down, v
betray, v
cut, cut off, turn off (electricity, water), v
sink, perish (in water), v
tired, a
torn down, past p.
settle, take care of, v
put down, v
die, v
peel, v
buy, v
regulate, set (a clock), v
make an agreement about smth., v
name, title (of book, etc.), n
mood, n
away, off, adv
definitely, adv
happen, v
event, incident, occurrence, n
Agreed!, past p
region, n
towards evening, declining years, n
clear (the table), harvest, v
November, n
wish, n
meaning, badge (organization), n
mean, signify, v
now, adv, well!, part
zero, n
just now, adv

O o

o!, oh!, ah!, int
berry, n
October, n
opera, n
Tuesday, n
once more, second time, adv
second (one), other (one), num, a
made of oak, a
oak, n

P p

along, on, in adv
sing, v
lift, v
have patience, v
Wait! Wait a minute! Let me see!, int
wait, v
past, last, a
turn, v

pagūt darb. I	<i>manage, have time, v</i>
paiet darb.	<i>pass, walk, go, v</i>
pajautāt darb. II	<i>ask, inquire, v</i>
pakalne lietv., s.	<i>slope, v</i>
paldies izsauk.	<i>Thanks!, int</i>
palikt darb. (paliec sveiks!) I	<i>remain, stay, v</i>
palīdzēt darb. III	<i>help, v</i>
pamazām apst.	<i>slowly, little by little, adv</i>
paņemt darb. I	<i>take, v</i>
papildu īp. v.	<i>supplementary, additional, a</i>
parasti apst.	<i>usually, adv</i>
parādīt darb. III	<i>show, v</i>
pareizi apst	<i>correctly, adv</i>
parters lietv., v.	<i>orchestra seats (Amer.); stall (Brit.), n</i>
parunāt darb. II	<i>talk, discuss, v</i>
pasacīt darb. III	<i>say, tell, v</i>
pasaka lietv., s.	<i>tale, fairy tale, n</i>
pasaukt darb. I	<i>call, v</i>
pasaukle lietv., s.	<i>world, n</i>
paskatīties darb. III	<i>look, look at, v</i>
pasta (zobu) lietv., s.	<i>tooth past, n</i>
pastaiga lietv., s.	<i>walk, n</i>
pastaiģāties darb. II	<i>take a walk, v</i>
pastāstīt darb. III	<i>tell, v</i>
pastis lietv., v.	<i>post office, mail (letters, etc.), n</i>
pasveicināt darb. III	<i>give regards to, v</i>
pat part.	<i>even, part</i>
pateikt darb. I	<i>tell, inform, v</i>
pateikties darb. I	<i>thank, v</i>
patiesība lietv., s.	<i>truth, n</i>
patikt darb. I	<i>like, please, v</i>
patīkami apst.	<i>pleasant, a</i>
pats vietn.	<i>-self (myself, himself, etc.) pron</i>
pavadīt darb. III	<i>spend (time), accompany, v</i>
pavasaris lietv., v.	<i>spring, n</i>
pavecāks īp. v.	<i>elderly, a</i>
pazust darb. I	<i>get lost, v; as in "Let's split!", v</i>
pārdevēja lietv., s.	<i>sales person (sales + lady, man, clerk), n</i>
pāris lietv., v.	<i>couple, n; some, few, a</i>
pārvalde lietv., s.	<i>administration, n</i>
pēc priev.	<i>after, prep</i>
pēdējais īp. v.	<i>last (one), a</i>
Pēterbaznīca lietv., s.	<i>St. Peter's Chrch, prop. n</i>
pie priev.	<i>at, next to, prep</i>
piecdesmit sk. v.	<i>fifty, num</i>
pieci sk. v.	<i>five, num</i>
piecpadsmit sk. v.	<i>fifteen, num</i>
piedot darb. I	<i>forgive, v</i>
piezimt darb. I	<i>be born, v</i>
piezīvot darb. II	<i>experience, live so long as, v</i>
piekrist darb. I	<i>agree, v</i>
piektais sk. v.	<i>fifth, num</i>
piektdiena lietv., s.	<i>Friday, n</i>
piemineklis lietv., v.	<i>monument, n</i>
piemiņa lietv., s.	<i>memory, remembrance, n</i>
pienene lietv., s.	<i>dandelion, n</i>
piens lietv., v.	<i>milk, n</i>

pieņemt darb. I
 pieredze lietv., s.
 piespraude lietv., s.
 pieteikties darb. I
 pietikt darb. I
 piezvanīt darb. III
 pilnīgi apst.
 pingvīns/ Pingvīns lietv., v.

pirkt darb. I
 pirmais sk. v.
 pirmdiena lietv., s.
 pirmoreiz apst.
 pirms priev., apst.
 plats īp. v.
 plaukts lietv., v.
 plānot darb. II
 plāns lietv., v.
 plus apst.
 pods lietv., v.
 poga lietv., s.
 porcija lietv., s.
 prezidents lietv., v.
 priecāties darb. II
 priecīgi apst.
 priede lietv., s./ Priede lietv., īpašv., s., v.

prieks lietv., v.
 priekš apst.
 profesionālis lietv., v.
 projām apst.
 protams part.
 prozīt! izsauk.
 pudele lietv., s.
 puika lietv., v. (dat. = -am)
 puķe lietv., s.
 pulkstenis lietv., v.
 purene lietv., s.
 pusdienas lietv., s., dsk.
 pušķis lietv., v.
 putns lietv., v.
 putukrējums lietv., v.
 pūst darb. I

R r

radinieks lietv., v.
 radio lietv., v.
 radi/ rads vsk., lietv., v.
 Raimonds lietv., v.
 Rainis lietv., v.
 rakstīt darb. III
 raksts lietv., v.
 ražošana lietv., s.
 rādīt darb. III
 re! izsauk.
 redīss lietv., v.
 redzams divd. no darb. redzēt

accept, receive (a person), v
experience, n
badge, pin, n
volunteer, announce, v
be enough, have enough of..., v
call, phone, v
totally, completely, adv
penguin, n/ Pingvīns, name of ice cream bar,
n
buy, v
first (one), num
Monday, n
the first time, adv, phrase
before, adv, prep
wide, broad, a
shelf, n
plan, v
plan, n
plus, adv
pot, n
button, n
portion, n
president, n
rejoice, be happy (about), v
joyfull, a, happily, adv,
pine, n/ Priede, prop. n, persons last name,
fem., masc.
joy, happiness, n
in front of, be ahead of, adv
professional, n
away, adv, be off, v
of course, part
prosit!, cheers! (toast), int
bottle, n
boy, n
flower, n
clock, watch, n
marsh marigold, n
lunch (time wise), dinner (quantity wise), n
bunch, bouquet, n
bird, n
whipped cream, n
blow, v

R r

relative, n
radio, n
relative, n (same as radinieks)
Raimonds, prop. n. masc.
Rainis, prop. n., Latvian famous writer
write, v
article, n
production, n
show, say (with clock time), v
look!, my!, int
radish, n
seen, past p.

redze lietv., s.
 redzēt darb. III
 reizēm apst.
 restaurēt darb. II
 restaurēts divd. no darb. restaurēt
 režisors lietv., v.
 riebīgs īp. v.
 rieksts lietv., v.
 rietumi lietv., v., dsk.
 rinda lietv., s.
 Rīta lietv., s.
 ritēt darb. III
 Rīdzene lietv., s.
 Rīga lietv., s.
 rīt apst.
 rīts lietv., v.
 roka lietv., s.
 Rolands lietv., v.
 roze lietv., s.
 rudens lietv., v.
 rudzi lietv., v., dsk.
 runāt darb. II

S s

sacīt darb. III
 sagaidīt darb. III
 sagatavot darb. II
 saimnieks lietv., v.
 saistīt darb. III
 saistīties darb. III
 salāti lietv., v., dsk.
 saldējums lietv., v.
 Saldus lietv., v.
 salons lietv., v.
 salti apst.
 sanākt darb. I
 santīms lietv., v.
 sapnis lietv., v.
 saprast darb. I
 sarkans īp. v.
 saruna lietv., s.
 sarunāties darb. II
 sasveicināties darb. III
 satikt darb. I
 satikties darb. I
 satvert darb. I
 saukt darb. I
 saule lietv., s.
 savādi apst.
 savākt darb. I
 savējais vietn.
 savienoties darb. II
 sākt darb. I
 sākums lietv., v.
 sārts īp. v.
 sega lietv., s.
 sekls īp. v.

sight, n
 see, v
 once in a while, now and then, adv
 restore, v
 restored, past p.
 director, n
 repulsive, disgusting, a
 nut, n
 west, n
 row, n
 Rita, prop. n. fem.
 go on, flow (tears), roll, pass (time), v
 Rīdzene, name of an extinct river
 Rīga, capital of Latvia
 tomorrow, adv
 morning, n
 hand, n
 Rolands, prop. n. masc.
 rose, n
 autumn, fall, n
 wheat, n
 talk, v

S s

say, tell, v
 await, expect, v
 prepare, make ready, v
 landlord, host, land owner, n
 bind, attract, captivate, draw attention to, v
 to be connected with, have to do with..., v
 salad, n
 ice cream, n
 Saldus, prop. n, city in Latvia
 salon, n
 cool, a, in a cool manner, adv
 come; come/ gather/ get together, v
 santim, n, Latvian monetary unit
 dream, n
 understand, v
 red, a
 conversation, talk, n
 talk, converse, v
 greet, say hello, v
 meet, to run into... (unexpectedly), v
 meet, meet with, v
 seize, grip, v
 call, v
 sun, n
 strange, unusual, a, adv
 gather, pick up (mess), v
 one's own, pron
 unite, v
 begin, v
 begging, curtain time (theatre, etc.), n
 pink, a
 blanket, n
 shallow, a

sekretāre lietv., s.	<i>secretary, n</i>
sen apst.	<i>long ago, adv</i>
senos laikos apst.	<i>in the olden days; long, long time ago, adv</i>
sens īp. v.	<i>ancient, a</i>
sensen apst.	<i>long, long time ago, adv, phrase</i>
septembris lietv., s.	<i>September, n</i>
septiņdesmit sk. v.	<i>seventy, num</i>
septītais sk. v.	<i>seventh, num</i>
sestais sk. v.	<i>sixth, num</i>
sestdiena lietv., s.	<i>Saturday, n</i>
seši sk. v.	<i>six, num</i>
sēdēt darb. III	<i>sit, v</i>
sieva lietv., s.	<i>wife, woman, n</i>
Signe lietv., s.	<i>Signe, prop. n fem.</i>
Siliņš lietv., v.	<i>Siliņš, prop. n, person's last name</i>
silts īp. v.	<i>warm, a</i>
siļķe lietv., s.	<i>herring, n</i>
skaists īp. v.	<i>beautiful, a</i>
skaļš īp. v.	<i>loud, a</i>
skaļums lietv., v.	<i>noise, loudness, n</i>
skapis lietv., v.	<i>closet, cupboard, n</i>
skatīties darb. III	<i>look, look at, v</i>
skriet darb. I	<i>run, v</i>
skumt darb. I	<i>be sad, be saddened by..., grieve, mourn, v</i>
sludinājums lietv., v.	<i>advertisement, n</i>
smalkmaizīte lietv., s.	<i>pastry, n</i>
smaržot darb. II	<i>smell, v</i>
Soikāns lietv., v.	<i>Soikāns, prop. n masc.</i>
sols lietv., v.	<i>bench, n</i>
soma lietv., s.	<i>bag, purse, n</i>
spēks lietv., v.	<i>strength, n</i>
spēlēties darb. II	<i>play, n</i>
spilvens lietv., v.	<i>pillow, n</i>
Spīdola lietv., s.	<i>Spīdola prop. n, literary character</i>
Staburags lietv., v.	<i>Staburags prop. n, cliff formation in Latvia</i>
stacija lietv., s.	<i>station, n</i>
stārķis lietv., v.	<i>stork, n</i>
stāstīt darb. III	<i>tell, v</i>
stāvvietā lietv., s.	<i>parking lot, n</i>
steigties darb. I	<i>hurry, v</i>
stilbiņš lietv., v.	<i>hock (ham, pork), shank (lamb), drumstick (poultry), n</i>
stiprs īp. v.	<i>stong, a</i>
strādāt darb. III	<i>work, v</i>
sudrabains īp. v.	<i>silver, silvery, a</i>
sula lietv., s.	<i>juice, n</i>
suns lietv., v.	<i>dog, n</i>
svaigs īp. v.	<i>fresh, a</i>
sveicināt darb. III	<i>greet, v</i>
sveiki izsauk.	<i>How do you do! (upon meeting, upon leaving: Good-bye!), int</i>
sveiks izsauk.	<i>variation of the above</i>
svešinieks lietv., v.	<i>stranger, n</i>
svētdiena lietv., s.	<i>Sunday, n</i>
svētki lietv., v. dsk.	<i>festival, holiday, n</i>
svēts īp. v.	<i>holy, sacred, a</i>

Š š

šad tad apst.
 šāds vietn.
 šis vietn.
 šķīvis lietu., v.
 šobrīd apst.
 šoferis lietu., v.
 šokolāde lietu., s.
 šovakar apst.
 šovasar apst.
 šurp apst.

T t

tad apst.
 taču part.
 tagad apst.
 taisīt darb. III
 taisni apst.
 taisnība lietu., s.
 tante lietu., s.
 tase lietu., s.
 tasīte lietu., s.
 tauta lietu., s.
 tautasdziesma lietu., s.
 tavs vietn.
 tā!
 tāds vietn.
 tālāk apst.
 tālrunis lietu., v.
 tāpat apst.
 tāpēc apst.
 te apst.
 tecēt darb. III
 teikt darb. I
 telefons lietu., v.
 televizors lietu., v.
 tepat apst.
 termometrs lietu., v.
 tēlnieks lietu., v.
 tēls lietu., v.
 tēvabrālis lietu., v.
 tēvocis lietu., v.
 tēvs lietu., v.
 tēvzeme lietu., s.
 ticēt darb. III
 tiesa lietu., s.
 tik apst., part.
 tikai part.
 tikko apst.
 tikmēr apst.
 tikt darb. I
 tikties darb. I
 tirgus lietu., v.
 tolaik apst.
 tomēr skl.
 toreiz apst.
 tornis lietu., v.

Š š

now and then, adv
 such, a, pron
 this, pron
 plate, n
 now, nowadays, at the present time, adv
 driver, n
 chocolate, n
 this evening, adv, phrase
 this summer, adv, phrase
 here, hither, adv

T t

then, adv
 after all, part
 now, nowadays, adv
 make, v
 right (as in "right now"), adv
 justice, fairness, truth, n
 aunt, n
 cup, n
 little cup, n, diminutive of "tase"
 nation, people, n
 folk song, n
 your, yours, pron
 now, listen!
 such, pron
 further, farther, adv
 phone, n
 exactly the same, just like, adv
 therefore, adv
 here, adv
 flow, v
 tell, say, v
 phone, n
 TV, television, n
 here, right here, adv
 thermometer, n
 sculptor, n
 image (art), character (literature), statue, n
 uncle (lit. "father's brother"), n
 variation of the above
 father, n
 fatherland, motherland, native country, n
 believe, v
 court, trial, n
 so, adv; particle does not translate
 only, part, adv; just, adv
 just now, adv
 meanwhile, in the meantime, adv
 arrive, attain, v, many idiomatic usages
 meet, encounter, v
 market, n
 in those days, adv, phrase
 still, yet, nevertheless, conj, after all, adv
 see "tolaik"; then, adv
 tower, steeple, n

torte lietv., s.
traktors lietv., v.
trauks lietv., v.
trešdiena lietv., s.
trīs sk. v.
trīsdesmit sk. v.
trīspadsmit sk. v.
tu vietn, 2. pers.
tūlīt apst.
tumšzils īp. v.
tur apst.
turklāt part.
turp apst.

U u

uguns lietv., s.
Ulmanis lietv., v.

un skl.
universālveikals lietv., v.
upe lietv., s.
ustabiņ' – dial. saīs. f. no "istaba" lietv., s.

uz priev.
uzdāvināt darb. III
uzlikt darb. I

uzrakstīt darb. III
uzreiz apst.
uzruna lietv., s.
uzrunāšana lietv., s.
uzskats lietv., v.
uztaisīt darb. III
uztraukties darb. I
uztraukts, divd.
uzvarēt darb. III

uzvārīt darb. III
uzzināt darb. III

V v

vai skl., part., izsauk.
vairāk apst.
vairs (vairs ne) apst.
vajadzēt darb. III
vakar apst.
vakariņas lietv., s., dsk.
vakars lietv., v.
Valda lietv., s.
vanna lietv., s.
vara lietv., s.
varbūt apst.
varde lietv., s.
varēt darb. III

cake, n
tractor, n
dish, vessel, container, n
Wednesday, n
three, num
thirty num
thirteen, num
you, pron, 2nd pers. sing.
right away, adv
dark blue, a
there, over there, in that place, adv
besides, part
there, in that direction, adv

U u

fire, n
Ulmanis, prop. n, name of two Latvia's
presidents
and, conj
department store, supermarket, n
river, n
dialect form of diminutive of "istaba" –
room, n
on, to, on top of, prep
give a gift, present, v
put on, put on top of, help oneself (with food),
v
write, write down, v
at once, suddenly, all of a sudden, adv
address, speech, n
speech making, n
opinion, n
make, v
be/get worried, agitated, be alarmed, upset, v
excited, agitated, past p., anxious, nervous. a
conquer, beat (sport), triumph, be victorious,
v
victory, n
find out, v

V v

ah!, oh dear!, int; if, conj
more, adv
no more, no longer, adv
need, v
yesterday, adv
supper, n
evening, n
Valda, prop. n fem.
tub, bathtub, n
power, n
perhaps, maybe, adv
frog, n
be able to = can, v

vasara lietv., s.	<i>summer, n</i>
vārds lietv., v.	<i>word, n</i>
vārpa lietv., s.	<i>ear (of grain), n</i>
vārti lietv., v., dsk.	<i>gate, n</i>
vāze lietv., s.	<i>vase, n</i>
vecaistēvs lietv., v.	<i>grandfather, n</i>
vecāki lietv., v., dsk.	<i>parents, n</i>
vecāmēte lietv., s.	<i>grandmother, n</i>
Vecrīga lietv., s.	<i>Old Riga, Old Town of Riga, n</i>
veidojums lietv., v.	<i>formation, moulding, n</i>
veidot darb. II	<i>form, design, mold, v</i>
veikals lietv., v.	<i>store, n</i>
veselība lietv., s.	<i>health, n</i>
vesels īp. v.	<i>healthy, a</i>
veseļoties darb. II	<i>recuperate, get well, get better, v</i>
vēl apst.	<i>still, more, adv</i>
vēlēties darb. III	<i>wish, desire, v</i>
vēls īp. v.	<i>late, a</i>
vērts īp. v., apst.	<i>worth, worthwhile, a</i>
vēstule lietv., s.	<i>letter, n</i>
videofilma lietv., s.	<i>video, n</i>
vidus lietv., v.	<i>middle, n</i>
Vidzeme lietv., s.	<i>Vidzeme, prop. n, region in Latvia</i>
Vidzemīte lietv., s.	<i>Diminutive of "Vidzeme"</i>
viegli apst.	<i>easily, adv</i>
vienāds īp. v.	<i>identical, same, a</i>
vienalga apst.	<i>I don't care; all the same, adv, phrase</i>
viens sk. v.	<i>one, num</i>
viens otru	<i>each other, one another, phrase</i>
vienkārši apst.	<i>simply, adv</i>
vienkrāsains īp. v.	<i>of one colour, monochromatic, a</i>
vienmēr apst.	<i>always, adv</i>
viesmīlis lietv., v.	<i>waiter, n</i>
vieta lietv., s.	<i>place, n</i>
Vija lietv., s.	<i>Vija, prop. n fem.</i>
vilciens lietv., v.	<i>train, n</i>
vilks lietv., v.	<i>wolf, n</i>
vilnis lietv., v.	<i>wave, n</i>
viltīgs īp. v.	<i>sly, cunning, a</i>
viņa vietn., s., 3. pers.	<i>she, pron, 3rd pers. sing. fem.</i>
viņš vietn., v., 3. pers.	<i>he, pron, 3rd pers. sing. masc.</i>
violets īp. v.	<i>violet, purple, a</i>
virtuve lietv., s.	<i>kitchen, n</i>
virziens lietv., v.	<i>direction, n</i>
viss vietn.	<i>all, pron, entire, a</i>
vista lietv., s.	<i>hen, chicken, n</i>
visu savu mūžu	<i>whole life long, phrase</i>
vīns lietv., v.	<i>wine, n</i>
vīrs lietv., v.	<i>man, husband, n</i>

Z z

zaļš īp. v.
zars lietv., v.
zāle lietv., s.
zeķe lietv., s.
zeltains īp. v.
zem priev.

Z z

<i>green, a</i>
<i>branch, n</i>
<i>grass; assembly hall, n</i>
<i>sock, stocking, n</i>
<i>gold, golden, a</i>
<i>under, underneath, prep</i>

zemene lietv., s.
zems īp. v.
zēns lietv., v.
ziedēt darb. III
zieds lietv., s.
ziedonis lietv., v.
ziema lietv., s.
Ziemassvētki lietv., v., dsk.
ziemeļi lietv., v., dsk.
ziemeļrietumi lietv., v., dsk.
ziepes lietv., s., dsk.
zils īp. v.
zināmā mērā
zināt darb. III
ziņa lietv., s.
zobens lietv., v.
zobs lietv., v.
zupa lietv., s.
zvaigzne lietv., s.
zvanīt darb. III
zviedrs lietv., v.
zvaigznājs lietv., v.

Ž ž

žēl apst.
žogs lietv., v.

strawberry, n
low, a
boy, n
bloom, v
blossom, flower, n
spring, springtime, n
winter, n
Christmas, n
north, n
north-west, n
soap, n
blue, a
to a certain degree, phrase
know, v
message, news, information, n
sword, n
tooth, n
soup, n
star, n
ring, chime, v
Swede, n
constellation, n

Ž ž

pitty; What a pity!, int
fence, n